

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Načrt zakona o pospeševanju sadjarstva in vinogradništva

V kmetijskem ministrstvu so te dni končali načrt zakona o pospeševanju sadjarstva in vinogradništva in ga poslali v izjavo ustanovam, ki se jih načrt tiče. Načrt zakona vsebuje vrsto važnih odredb, med katerimi so najznačilnejše naslednje:

Ker je naše sadjarstvo doslej trpelo mnogo škode zaradi tega, ker smo gojili toliko različnih vrst sadja in nismo mogli dobiti v enem kraju večje količine sadja ene in iste vrste, določa zakonski načrt, da bo v bodoče dovoljeno v drevesnicah gojiti in prodajati le **določene vrste sadnih dreves**, in sicer one vrste, ki jih bo odobrilo kmetijsko ministrstvo na predlog banskih uprav. Poleg državnih in samoupravnih drevesnic bodo lahko obstajale tudi zasebne, toda le z oblastvenim dovoljenjem in pogojem, da se bodo strogo držale predpisov. Enaki predpisi veljajo tudi za vinogradništvo in za trsnice. Namen teh odredb je, da pridemo do enotnih tipov sadja in vina, s čimer bo olajšan in pospešen izvoz.

Zakonski načrt določa tudi **vinogradniške okoliše**, izven katerih ne bo dovoljeno zasajati vinogradov. Banske uprave bodo določile izbor onih domačih trt in ameriških podlag, ki se bodo smele razmnoževati. Na ta način naj se onemogoči pridelovanje slabih vin. Istočasno pa naj se **zaščitijo čisti vinogradniški in riboviški kraji** proti konkurenci v ravnini. Okoliše bo določilo kmetijsko ministrstvo po predlogu banskih uprav. Zakonski načrt med drugim določa, da bo moral oni, ki bo hotel dobiti sadike iz državne trsnice ali drevesnice, najprej prinesiti vzorec zemlje, da se bodo ugotovile najprimernejše vrste za njegovo zemljišče.

Vinogradi v vinogradniških okoliših, kateri bodo strokovno in pravilno urejeni po odredbah tega zakona, bodo deset let oproščeni davka, oni vinogradi na živem pesku pa ne bodo plačali davka 20 let. Ne bodo pa oproščeni davka oni vinogradi, kjer trte ne bodo zasajene v predpisani oddaljenosti ali pa bodo vinogradi zasajeni na slabo pripravljenem ali neprimernem zemljišču. Lastniki takih vinogradov ne bodo dobili nikake pomoči od države, banovine, sreza ali občine. **Sadovnjaki, ki bodo zasajeni po predpisih tega zakona, bodo davka prosti za šest let**, nasadi oljk in orehov pa za 15 let. Važna je tudi odredba, da se bodo po predpisih zasajeni sadovnjaki in vinogradi o priliki katastrske razredbe vnesli v ono vrsto zemljišča, v katero je bilo dotično zemljišče uvrščeno, preden je bil zasajen sadovnjak ali vinograd, tako da za nove sadovnjake in vinograde ne bo treba plačati po prenehanju davčne prostosti večjih davkov.

Zakonski načrt določa med drugim tudi tako zvane **kolektivne (skupne) sadovnjake**. Zakon namreč priporoča kmetom, da skupaj zasade na svojih komasiranih (zloženih) zemljiščih kolektivne sadovnjake, ker bi tako imeli možnost, da bi bili ti sadovnjaki zasajeni in vzdrževani po enotnem in sodobnem načrtu. Tudi stroški za vzdrževanje takih kolektivnih sadovnjakov bi bili

manjši. V takih primerih bi kmetovalci dobili posebno pomoč iz javnih sredstev.

Ker je spekulacija z orehovim lesom dovela v zadnjih letih do pravega pustošenja nasadov orehov, je bila že nedavno izdana prepoved sekanja orehov. Zakon daje kmetijskemu ministru pooblastilo, da prepove sekanje rodovitnih dreves onih vrst sadnega drevja, ki imajo dragocen les, kakor je to pri orehu in pri višnji.

V osnovnih in meščanskih šolah bodo odredeni posebni dnevi v tednu, ki bodo posvečeni sadjarstvu. Obrambi sadnega drevja pred škodljivci

posveča zakonski načrt posebno pažnjo. Pri pojavih nevarnih okuženj se morajo sadovnjaki in vinogradi posekati, odnosno iztebiti in rastline sežgati. Za preučevanje novih načinov v sadjarstvu, odnosno raznih načinov rabe in predelave sadja se ustanovijo posebni zavodi. Ustanovi se tudi posebna sadjarska šola, ki je danes še nimamo v naši državi. Za reševanje važnih sadjarskih vprašanj splošnega značaja je določena ustanovitev **strokovnega sadjarskega sveta**, ki ga bodo sestavljali predstavniki ministrstva in banovin in strokovnjaki izven državnih ustanov.

Zanimivo novost prinaša zakonski načrt tudi v tem, da določa ustanovitev novega poklica, namreč **sadjarskega mojstra**. Sadjarski mojstri bi bili nameščeni v posameznih vaseh. To bi bili praktični delavci za strokovne sadjarske posle v sadovnjakih in kletch.

Za izboljšanje cen kmetijskim pridelkom in za končno ureditev kmečkih dolgov

Kmetijski minister g. dr. Janković je sprejel te dni novinarje in jim dal izjavo, iz katere povzemamo:

Volilna vročica je minila in lotiti se moramo velikih nalog, ki jih zahtevata gospodarska in socialna obnova. Vse politično delo je odvisno od gospodarskega razvoja v državi. Mnogo političnih nezadovoljstev je dejansko samo posledica težavnega gospodarskega stanja pri širokih množicah, zlasti pri kmetu. Naša največja naloga je, da se najodločneje lotimo izvedbe tistih gospodarskih obljub, ki so bile dane v volilni agitaciji.

Osnova, pri kateri je treba začeti, je kmet. Ker poznamo sedanjí težavni položaj našega kmetijstva, moramo poudariti, da so današnje cene poljskih pridelkov tako nizke, da kmetu onemogočajo še celo tako življenje, kakor ga ima najsiromašnejši delavec. Težavne denarne razmere in druga bremena še bolj otežujejo hudo stanje našega kmeta. Mnogo se je o tem vprašanju govorilo. Nekaterim se zdi to vprašanje izredno težavno in mislijo, da ga je v naši državi skoro nemogoče urediti. Drugi spet mislijo, da je nemogoče reševati to vprašanje ločeno od drugih gospodarskih vprašanj. Pri tem poudarjajo, da je nepravilno reševati to vprašanje posebej za kmeta in posebej za obrtnika, trgovca in druge.

Vsi ti pozabljajo žrtve, ki so za druge že storjene, in potrebo zdravljenja zla pri korenju. Poudarjamo, da je osnovni vzrok splošne stiske kmetijske stiska; zato se je treba v prvi vrsti lotiti reševanja te kmetijske stiske. Zato je nujen in neodločljiv program, ki ga postavlja kmetijsko ministrstvo:

«Prodajne cene kmetijskih pridelkov je treba dvigniti do višine dobičkonosnosti in ugodne prodaje, pridelovanje preurediti po zahtevah tržišč tako glede kakovosti kakor glede množine, orga-

nizirati kmetijske kredite in končno urediti stare kmečke dolgove in organizirati prodajo poljskih pridelkov na notranjih in zunanjih tržiščih.»

Niti eno izmed teh vprašanj ni tako težavno, da jih ne bi mogli v naši državi tako urediti, kakor zahtevajo koristi kmeta in širokih množic. Saj smo naposled prav zato tu, da uredimo vsa vprašanja, ki tako mučijo najbolj zdrave osnove našega naroda.

Vprašanje zvišanja cen kmetijskim pridelkom je na vsem svetu pereče. Prav tako važno je za države uvoznice poljskih pridelkov kakor za izvoznice. Mi spadamo v vrsto enih in drugih, ker smo pridelovalci za notranja in za zunanja tržišča. Skoro nobena država ni doslej opustila prilike, da se ne bi lotila ureditve tega vprašanja. Pri nas vprašanje ne obstoji samo v pospeševanju izvoza, temveč tudi v tem, da mora tudi notranja poraba dati kmetu zadovoljive cene. Zaščite so te cene potrebne prav tako kakor obrtniški in industrijski izdelki, ki so zaščiteni z visokimi carinami, da lahko delajo in prodajajo po dobičkonosnejših cenah. Po istih načelih socialne pravičnosti se mora našemu kmetu zagotoviti, da mu notranji porabnik plača ustrežajočo ceno. Zato se zahteva, da vsi družabni sloji po svoje sodelujejo pri tem povišanju cen v korist kmeta, ki jim bo to obilno povrnil kot kupovalec ali pa davčni obvezanec. Če je kmet bogat, je bogata tudi država, srečen obrtnik, delavec, trgovec in drugi.

Prebitki pridelkov posebno hudo tišče cene navzdol na vseh notranjih tržiščih. Ureditve vprašanja teh prebitkov z organizacijo prodaje bo ena izmed naših prvih nalog. Pšenica in turščica sta naša prva skrb. Zgradba skladišč, ki bodo omogočila lahko in ceneno ureditev prebitkov na tržišču in pravilno razmerje pri razdeljevanju teh prebitkov, je po trditvi najbolj-

ših strokovnjakov najnujnejša potreba. Z ureditvijo tega vprašanja bomo najlažje odstranili spekulacijo na račun kmeta in bo omogočeno, da se žrtve države pokažejo v korist kmetu in ne raznih posredovalcev, ki žele vsako neredno gospodarsko stanje izkoristiti zase.

Živina in živinski izdelki so prav tako velika skrb, ki ji moramo posvetiti vso svojo pozornost in omogočiti njihov izvoz tudi z največjimi žrtvami.

Prav takšno pozornost bo treba posvetiti tudi drugim kmetijskim pridelkom. Odveč je nadaljnje govorice o stiski vinogradništva, sadjarstva in drugih vej kmetijstva. Čas je, da ta vprašanja rešimo. Podobno pozornost zaslužijo tudi druga manjša gospodarska področja.

V mednarodni trgovini se čedalje bolj uveljavlja načelo: «Kupim od tebe, ako kupiš od mene!». Zato moramo posvetiti največjo pozornost uvozu. Ne moremo več dovoliti, da bi bil uvoz neurejen, če želimo urediti izvoz in prodajo svojih pridelkov.

Vprašanje znižanja dolgov ne more ostati predmet neskončnih časopisnih razprav in dolgega preučevanja v narodni skupščini. Treba ga je urediti z delom. Kreditne ustanove vseh vrst, državne in samoupravne, banke in druge ustanove morajo doumeti, da gospodarsko stanje kmetovalca ne ustreza njegovi zadolženosti in da je zaradi tega v obojestransko korist, da se to vprašanje končno uredi. Samovoljno izračunavanje gospodarske sile kmetovalca v zvezi z izplačilom njegovih dolgov so le želje dajalcev posojil, ki se še niso mogli pomiriti s pravim stanjem kmetovalca in s potrebo, da tudi oni nekaj žrtvujejo od tega, pri čemer so doslej zaslužili.

Razdolžitev kmetovalca se mora ravnati po obliki posojila, pogojih obvez in obrestni meri, po katerih je zadolžen kmet doslej plačeval. Krivičnost dosedanjega zakonodajstva je v tem, da je na enak način obravnavalo oderuhe in dobre upnike. Ali bodo upniki sami predlagali znižanje svojih terjatev ali pa hočejo sprejeti stodostotne vrednostne papirje z majhno obrestno mero in dolgoročnim odplačilom, bo odvisno od njih gospodarsko zdravega razumevanja. Vsi ne morejo biti zadovoljni z rešitvijo tega vprašanja. Kmetovalcu so potrebna cenena in lahko dosegljiva posojila. Posojilo pa, ki ga kmet potrebuje, naj mu bo dostopno tudi tedaj, če nima hipotekne podlage, a vendar njegova pravnostna in delov-

na sposobnost dopušča možnost, da ga bo iz svojih dohodkov vrnil.

Cisto politiziranje naj se uniakne gospodarskemu delu, ki naj nadomesti politično obračuna-

vanje. Pravilno reševanje teh gospodarskih vprašanj bo samo od sebe rešilo tudi vsa ostala gospodarska in socialna vprašanja v korist in zadovoljstvo vseh slojev našega naroda.

Plačevanje kmečkih dolgov kmetijskim zadrugam

Z uredbo ministrskega sveta z dne 2. februarja letos so bili iz zaščite izvzeti dolgovi kmetov nasproti kmetijskim zadrugam in njihovim zvezam, tako da niso več zaščiteni oni kmečki dolžniki, ki imajo svoje dolgove pri kmetijski zadrugi. Da pa posamezne zadruge ne bi zlorabljale svojega novega položaja in da ne bi brezobzirno terjale dolgov od kmetov, je kmetijski minister na podlagi pooblastila iz člena 5. uredbe z dne 2. februarja izdal pravilnik, ki pojasnjuje, katere zadruge je smatrati za kmetijske zadruge v smislu te uredbe. V svojem 2. členu pa določa pravilnik, da bodo te zadruge izterjale svoje terjatve, nastale pred 20. aprilom leta 1932., pri svojih dolžnikih kmetih po odplačilnih načrtih, ki jih bodo zadrugam predpisale njihove zveze in ki jih bo odobril kmetijski minister.

Zveza slovenskih zadrug, Zadruga zveza in Zveza gospodarskih zadrug so zdaj sestavile predlog takega odplačilnega načrta na podlagi razgovorov, ki so jih te zadrugne zveze imele s svojimi člani. Ta odplačilni načrt, ki bo postal obvezen, če ga bo potrdil kmetijski minister, se v svojem bistvu naslanja na uredbo o zaščiti kmetov in določa med drugim tole:

Kdo se smatra za dolžnika kmeta, je določeno v členu 2. uredbe o zaščiti kmetov. Zadruge računajo dolžnikom kmetom od 1. januarja letos največ šestodstotne obresti na leto za nazaj, le zadruge, ki imajo več kakor četrtno svoje obratne glavnice (to je vseh lastnih in tujih sredstev) izposojene od drugih denarnih zavodov, smejo računati dolžnikom kmetom od 1. januarja letos največ sedeminpolodstotne obresti na leto. Dolžniki kmetije morajo vsako leto najkasneje do konca novembra plačati gornje obresti od dolžne glavnice. Od dne dospelosti se računajo zamudne obresti v enaki izmeri.

Dolžno glavnico plačajo dolžniki kmetije, če presega glavnica 6000 Din, v 12 letih, in sicer:

v l. 1935. 1 odstotek, v l. 1936. 2 odstotka, v letu 1937. 3 odstotke, v l. 1938. 4 odstotke, v l. 1939. 5 odstotkov, v l. 1940. 7 odstotkov, v l. 1941. 9 odstotkov, v l. 1942. 11 odstotkov, v l. 1943. 13 odstotkov, v l. 1944. 14 odstotkov, v l. 1945. 15 odstotkov in v l. 1946. 16 odstotkov. Kot dolžna glavnica se smatra stanje dolga, izračunano po členu 3., odstavku 5. uredbe o zaščiti kmetov. Odplačilo na glavnico je plačati vsako leto najkasneje do konca novembra.

Če dolžna glavnica pri zadrugi ne presega 6000 Din, odplačuje dolžnik zadrugi poleg vsakokratnih obresti letno najmanj po eno četrtno dolžne glavnice, in sicer do konca novembra vsakega leta. Če dolžnik ne plača obresti in odplačila na glavnico v teku treh mesecev po dospelosti, izgubi pravico do ugodnosti po tem odplačilnem načrtu.

Ako zadruge ugotovi, da dolžnik odtujuje ali obremenjuje ali pa pustoši svoje premoženje, tako da bi iz tega nastala nevarnost za njeno terjatev, izgubi dolžnik pravico do ugodnosti po tem odplačilnem načrtu z dnem, ko je prejel od zadruge pisмено obvestilo o tem. Proti taki odločbi zadruge ima dolžnik v roku 16 dni od prejete obvestila pravico do pritožbe na pristojno revizijsko zvezo, ki končno odloča.

Obresti, ki bi jih bil moral plačati dolžnik do 15. decembra l. 1934., se smejo po prisilnem potu izterjati po preteku 15 dni po objavi tega odplačilnega načrta v «Službenih novinah», ko dobi odplačilni načrt obvezno moč. Predpisi uredbe o zaščiti kmetov se smiselno uporabljajo, kolikor ne nasprotujejo določbam tega odplačilnega načrta.

**Po vsej Sloveniji gre glas:
Le „Domovina“ je za nas!**

34 FARAONOV DEDIČ

«Kaže, da je mož res poštenjak», je občudujoč vzkliknil Sodnik, ko je Hudalet nehal brati. «Brez odlašanja se preda, samo da se njegovim podnikom ne bi kaj hudega primerilo. Res, malokdo bi storil tako. Zdaj se pa še ti izkaži vrednega svojih prednikov, prijatelj moj,» je dejal in se obrnil h Koptu, «in pokaži, da ne zaostajaš za njim.»

Uasif el Hajat ni odgovoril ni besedice. Ta faraonova pripravljenost mu očitno ni bila prav po volji. Njemu bi bilo ljubše, če bi mu bil faraon napovedal boj na življenje in smrt. Zato se ni več dosti menil za nadaljnja pogajanja, ki naj bi vodila do sklenitve premirja. Dajal je samo kratke odgovore, kadar sta ga naša znanca kaj vprašala, in nejevoljno strmel predse.

Prva točka sporazuma je bila ta, da se je faraon pod prisego zavezal, da bo spoštoval življenje in svobodo tujcev, naj bi se glasil sklep njegovih podložnikov kakorkoli.

Ko je faraon na to pristal, bi bila oba Slovenci najrajši odšla kar v dolino, kajti spoznala sta, da imata opravka s poštnim nasprotnikom. Kopt pa, ki je v srcu še zmeraj kuhal sovraštvo in željo po maščevanju, je zahteval dva odlična talca, ki naj bi jamčila, da se njegovim tovarišem ne bo nič primerilo.

Faraon je sam ponudil svojega sina in velikega duhovna.

Ponudbo so sprejeli.

Dogovorili so se še za nekaj podrobnosti in prekinili za ta dan pogajanja.

Naši znanci, ki so bili tako rekoč zaprti v ostrcu gore, so napravili iz vrvi, ki so jih dobili v shrambah, trdno in dolgo pleteno lestvo. Z njo naj bi drugi dan zapustila Uasif el Hajat in Hudalet žrelo gore in po njej naj bi prišla oba talca. Kopt se je namreč na vse kriplje branil, da bi odprli izhod skozi svetišče, ker se je bal zasede. S težavo so opravili do mraka vse delo, ki so ga imeli z lestvo. Potem so legli in prespali nemoteno vso noč.

Ko so drugo jutro stopili k oknu, ki jim je odpiralo razgled po dolini, so zagledali ob znožu hriba starca, ki je služil že večkrat za posredovalca. V njegovem spremstvu je bil tudi deček petnajstih let.

Spustili so pleteno lestvo navzdol in oba sta splezala po njej do vrha gore.

Ko sta stala pred tujci, sta se globoko priklonila in iztegnila roke, da bi jima jih zvezali. To je namreč Uasif el Hajat zahteval, ker se je bal, da ne bi moža premagala Sodnika in Neli, ki bosta sama ostala v skrivališču, in potem pobegnili. Slovencema se je tako ravnanje upiralo,

zlasti zato, ker sta prišla moža svojevoljno. Uasif el Hajat pa je trmoglavo zahteval, da ju je treba zvezati. Oba prijatelja sta se morala vdati in vzlic odporu, ki sta ga v srcu čutila, sta zvezala roke obema talcema, toda s pogledi sta se sporazumela z njima, da bosta zvezana le tako dolgo, dokler bo Kopt v bližini.

Čeprav je Kopt videl, da se je zgodilo vse tako, kakor je on zahteval, se vendar še ni mogel odločiti, da bi šel v dolino. Naposled pa je le šel, ker ni hotel, da bi ga imeli ljudje za strahopetca.

Ko sta po napornem plezanju po nerodni lestvi Hudalet in Sodnik prišla do znojne gore, so ju sprejeli faraonovi odposlanci, ki so ju spoštljivo pozdravili in povedli skozi zijajočo množico do vladnega poslopja.

V posvetovalnici sta dobila iste ljudi kakor takrat, ko sta se prvič mudila tam.

Petindvajseto poglavje.

Vendar pa je bila med tistim in sedanjim čnem velika razlika. Faraon ni sedel več v vladarskem ornatu in z znaki vladarske časti na prestolu, ampak je stal v preprosti obleki sredi svojih svetovalcev. Prestol je bil prazen, le vladarski znaki so bili položeni nanj. To je bil pač nedvomno dokaz, da se je sklenil kralj Meri podvreči volji svojega ljudstva.

Tudi Kopt je moral pustiti svojo nezaupnost. Hkratu pa je postal še ponosnejši, kakor je bil

Politični pregled

Predsednik ministrskega sveta in zunanji minister g. Bógoljub Jevtić je sprejel pred dnevi veliko skupino novoizvoljenih narodnih poslancev. Pri tej priliki je govoril

o bodočem delu vlade in narodnega predstavništva,

že da je vlada stopila pred narod z jasno določenim programom, katerega uspešni izvedbi se mora zdaj pridružiti požrtvovalno in rodoljubno sodelovanje narodnega predstavništva. V zvezi s tem je predsednik vlade posebno poudaril, da so volitve v narodno skupščino dale državni listi, ki jih je on nosilec, veliko večino in jih zagotovile vztrajno in plodno delo. Predsednik vlade je pri tej priliki zanikal vesti o krizi vlade in o kakšni izpremembi vladavine.

Preteklo nedeljo

so se v bratski Češkoslovaški vršile volitve v državni zbor.

Posamezne stranke bodo v novem državnem zboru imele naslednje število mandatov: kmetijci 45 (1929. leta 46), socialni demokrati 38 (39), narodni socialisti 28 (32), ljudska stranka 22 (25), komunisti 30 (30), Hlinkov blok 22 (21), obrtniška stranka 17 (12), narodna zajednica 17 (15), fašisti 6 (0); nemške stranke so dobile 65 poslancev, med njimi: Henlein 44 (leta 1929. te stranke še ni bilo), socialni demokrati 11 (21), krščanski socialisti 6 (11), kmetijci 5 (12), madžarsko-nemški blok 9 (15). Henleinova stranka sestoji iz nemških narodnih socialistov in nemških nacionalistov, ki so imeli vsega skupaj doslej 16 mandatov. Nemška socialnodemokratska stranka je izgubila 10 mandatov, nemški kmetijci 7, nemška krščansko-socialna stranka 5, a narodna stranka sudetskih Nemcev je pridobila 3 mandate. Med češkimi strankami so kmetijci izgubili 1 mandat, socialni demokrati 1, narodni socialisti 4, katoliška ljudska stranka 3 in narodna zajednica 2. Češkoslovaška obrtniška stranka je pridobila 5 mandatov in fašisti 6. V glavnem so češkoslovaške stranke sedanje vladne večine obdržale dosedanje položaje. Le nemške stranke, ki so bile v vladi, so izgubile znatno število mandatov na novo Henleinovo (nemško nacionalistično) stranko. Zanimivo je, da je Henlein po volitvah poslal

vdanosno brzojavko predsedniku države doktoru Masaryku.

V torek je imel na seji nemškega državnega zbora v Berlinu

nemški kancelar Hitler obširen govor o stališču Nemčije do mednarodnih vprašanj

in o pogojih za nemško sodelovanje z Evropo. Hitler je podal pregledno sliko o razvoju Nemčije in njene politike v dveh letih, odkar je on prišel na oblast. Naglašal je, da si Nemčija želi miru, vendar pa zahteva enakopravnost v oboroževanju. Navedel je trinajst pogojev za povratek Nemčije v Društvo narodov. Ti pogoji zahtevajo v glavnem enakopravnost in pravico, da Nemčija ne zahteva mejnih izprememb.

Neki praški časopis objavlja daljši članek o vojaški moči Rusije.

Letno pride na nabore okrog poldrug milijon fantov. Od teh vojaška oblastva odklonijo samo 300.000. V vojsko niso sprejeti tudi politično nezanesljivi. Vsakoletni naborniki se potem porazdele takole: 270.000 mož pride v redno vojsko, 250.000 pa jih vpišejo v premične čete, ki se vsako leto pokličejo na vojaške vaje. Ostali ostanejo v zapiskih in jih vojaška oblastva pritegnejo po potrebi k vojaški službi. Ruska vojska znaša v mirovnem stanju 940.000 mož, kar je za 300.000 več kakor leta 1930. V primeru mobilizacije lahko takoj zberejo 5 milijonov vojakov. Službeni rok je različen. V pehoti traja služba dve leti. V letalstvu in mornarici traja vojaška službena doba štiri leta. Premične čete služijo pet let, a imajo vsako leto od enega do treh mesecev dopusta. S 27. letom stopijo vojaki v rezervno, kjer ostanejo do 40. leta.

Največjo pozornost posveča Rusija letalstvu.

Rusko letalstvo obsega danes 3000 navadnih letal, 300 vodnih in okrog 700 velikih in manjših bombnih letal. Rusija razpolaga torej skupno z nad 4000 letali in 100.000 izvrstnimi piloti in mehaniki. Razvoj še ni pri kraju. Ruska industrija je tako urejena, da lahko izdela vsak mesec 2000 novih letal.

Ali si že obnovil članarino Vodnikove družbe?

ostale listine «iz dediščine svojih prednikov», da da ne bo ostalo prav nič dvomljivega.

Potem je sledil dolg pogovor med svetovalci. Nekateri so prinesli iz nekakšne shrambe več zavitkov papirusa in popisanih bronastih ploščic, ki so jih vneto prebirali in se o njih pogovarjali. Naposled pa je le dospel odgovor, ki ga je Uasif el Hajat nestrpno čakal. Glasil se je:

«Sodniki med teboj in faraonom Merijem prav nič ne dvomijo, da si potomec velikega kralja Huenata. Toda tudi Ej, ki ga imenuješ izdajalca, je bil zet kralja Huenata. Da, še več, on je bil celo njegov ljubljenelec, poznavalec vseh njegovih skrivnosti, in bi bil poslal nedvomno njegov naslednik, če ga ne bi bil tvoj praded Sakace izpodrinil s prav nečedinimi sredstvi. Tako je napisano v listinah, ki smo jih pravkar prebrali. Tudi veliki kralj Nebsemi, ki je ustanovil tu naše srečno kraljestvo, ni izdal tvojega prednika Ejmhotepa. Kakor pripovedujejo listine in kakor iz prednjega sam lahko razvidiš, je imel več pravic do vlade. Zato je bilo le pametno, da se ni pustil izpodrinuti od Ejmhotepa. In da boš zdaj vedel: dobri Bog je sam to izpričal, ko je dopustil, da so Nebsenijevi nasledniki vladali tu v miru, sreči in slogi, medtem ko je tvoje prednike pogljal v bedo, da so morali živeti usodo sužnjev! Tudi ti sam si bil, kakor si povedal, sluga tujih barbarov, ki so si prisvo-

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na zadnjem mariborskem sejmu so bile za kilogram žive teže nastopne cene: debelim volom 2.75 do 3.75 Din, poldebelim volom 2 do 2.25, volom za rejo 2.25 do 2.75, bikom za klanje 2.25 do 3, klavnim kravam, debelim, 2.50 do 3.25, plemenskim kravam 2 do 2.25, kravam za klobasarje 1.25 do 1.50, molznicam in brejim kravam 2.25 do 2.80, mladi živini 2.50 do 3.50, teletom 3.50 do 4 Din. Cene mesa: volovsko meso I. vrste 8 do 10 Din, II. vrste 6 do 8 Din, meso bikov, krav in telic 4 do 6 Din, teletina I. vrste 8 do 10 Din, II. vrste 5 do 8 Din, sveža svinjina 8 do 14 Din.

SVINJE. Na zadnjem ptujskem svinjskem sejmu je bila slaba kupčija. Od pripeljanih 532 rilcev so prodali le 74. Cene za kilogram žive teže so bile: pršutarjem 4 do 5 Din, debelim 5 do 6, plemenskim 4 do 4.50 Din; prasci, stari 6 do 12 tednov, so se prodajali po kakovosti, in sicer po 36 do 100 Din.

VINO. Do maja se je vinska trgovina povsod po dravski banovini bolj slabo razvijala. Zaradi pozebe novih trtnih poganjkov po vsej državi v prvih dneh maja, kar je vzelo ponekod čez polovico dobro obetajočega pridelka, je kupčija oživelila in tudi cene so poskočile. Posebno segajo po dolenskem rdečem vinu (cvičku), katerega boljše kakovosti so že razprodane. Prednost imajo tudi zdaj cenena vina po 3 do 5 Din, ker za dražja vina (5 do 6 Din) ni denarja. Raba dražjih vin je celo v večjih mestnih gostilnah počela. Cene dolenskim in štajerskim navadnim namiznim rdečim in belim vinom se gibljejo med 4.50 in 5 Din, boljšim med 5 in 6 Din in sortnim finejšim med 6 in 8 Din za liter.

Sejmi

- 27. maja: Rogatec, Vrhnika;
- 28. maja: Puconci;
- 29. maja: Konjice, Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah;
- 30. maja: Dolenja vas pri Ribnici;
- 31. maja: Boštanj, Kostanjevica ob Krki, Mirna peč, Gorenji Logatec, Žužemberk;
- 1. junija: Mala gora, Sv. Lenart pri Turjaku.

dotlej. Skoraj ošabno je objel njegov pogled zborovalce. Zdelo se je, kakor bi bil že vladar nad njimi.

Ker so se morala vršiti pogajanja spet s pisarnjem, je že sedel na desni zraven prestola pisar s svojimi pripravami. Na drugi strani je bila tudi prazna miza in Hudalesu so z znamenji pokazali, naj sede tja.

Ker je bilo torej vse pripravljeno, so posedli zborovalci po tleh in eden izmed njih, ki je očitno nadomeščal velikega duhovna, je narekoval pisarju več stavkov. Papiros je potem dobil Hudales, da ga prebere.

«Naš dobri kralj Meri — Bog naj blagoslovi njega in njegov rod! — nam je povedal, da izpodbijate njegove pravice do prestola in da trdite, da je veliki kralj Nebsemi, ustanovitelj našega kraljestva, z izdajstvom prišel do prestola. Zato zahtevamo, da prinesete neizpodbitne dokaze za svoje trditve. Šele potem bomo lahko ugotovili, na čigavi strani je pravica.»

Uasif el Hajat je dal napisati dolg odgovor, v katerem je dokazoval, da je pravi potomec kralja Huenata, medtem ko je Nebsenijev prednik Ej prišel samo z nasiljem do prestola: pripovedoval je o zaroti proti faraonu Ramzesu III., o tem, kako je ta zarota izpodletela, in tako dalje. Kot dokaz za resničnost svojih trditve je navajal prstan na svoji roki, pa tudi stari zemljevid, in izjavil, da pojde, če bo seveda treba, tudi po

jili vso oblast tam v dolini reke.* Zato zavračamo tvoje zahteve in se bomo trdno oklepali svojega kralja Merija. Naj še dolgo živi in doživi srečen konec!»

Seveda Uasif el Hajat s tem odgovorom ni bil zadovoljen in je narekoval zmeraj nove ugovore in obtožbe. Predaleč bi prišlo, če bi hoteli ponoviti tu vse podrobnosti. Na obeh straneh so se vneli duhovi med brezplodnim prepiranjem. Besede so postajale čedalje ostrejšje. S težavo se je posrečilo Hudalesu in na drugi strani faraonu, da sta ohranila mir.

Iznemada so se pa odprla vrata in vstopili so štirje ljudje, ki bi jih bili ob tej uri najmanj pričakovali. Bila sta Sodnik in Neli, ki sta vodila v svoji sredi velikega duhovna in faraonovega mladega sina.

Dojem, ki so ga došleci pustili, je bil nepopisen. Svetovalci so planili kvišku in v neizmeren presenečenju strmeli vanje. Uasif el Hajat je bil ves zmeden. Stiskal je pesti, kakor bi se hotel pognati na Sodnika.

Pomenljiv pogled zemljepisca ga je takoj streznil. Hkratu mu je položil Hudales roko z vso težo na ramo. Starinoslovec je namreč uganil misli svojega prijatelja, ne da bi bil z njim kaj govoril.

Sodnik je mimogrede šepnil Hudalesu:

* V Nilovi dolini.

Vrednost denarja

Na naših borzih smo dobili v devizah (z šteto premijo 28.50 %):

- 1 nizozemski goldinar za 29.76 do 29.90 Din;
- 1 nemško marko za 17.58 do 17.70 Din;
- 1 angleški funt šterling za 215.91 do 217.97 Din;
- 1 ameriški dolar za 43.64 do 44 Din;
- 100 francoskih frankov za 289.60 do 291.03 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 182.91 do 184.02 Din;
- 100 italijanskih lir za 361.71 do 364.79 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem kringu po 9.10 do 9.20 Din. Vojna škoda je bila po 870 Din, investicijsko posojilo pa po 80 do 82 Din.

Kratke vesti

— Petnajsti ljubljanski velesejem (od 1. do 11. junija) bo obilno založen z vsemi izdelki domače industrije in obrti. Posebno lepe bodo razstave pohištva, tkaninskih izdelkov, preprog, galanterije, raznih praktičnih novosti, usnja in usnjenih izdelkov, kmetijskih strojev in avtomobilov. V okviru letošnjega velesejma bo tudi razstava Zveze gospodinj pod naslovom »Žena in obrt«. Tehnični višek te razstave pa bo modna revija, ki ima, predvsem namen, odločno poudariti, da imamo, kar se obleke tiče, sami doma vsega dovolj in da lahko glede izdelave in krojev tekmujejo brez skrbi s tujino. Živi modeli se bodo predstavljali občinstvu, oblečeni po modi. Ta del razstave bo odprt popoldne in tudi zvečer ob svitu reflektorjev in žarnic. Med odmorji bo skrbel za zabavo obilen program, ki bo obsegal glasbene, plesne in pevske točke. Z igrkovnim odmorjem bo poskrbljeno za zabavo dece in odraslih. Druge posebne razstave bodo: poučna razstava o domači volni in njeni rabi, kjer se bo predvajalo tudi tkanje volnenih izdelkov; velika gasilska razstava; razstava onih vrst in plemen malih živali, ki so posebno važne za naše ljudi, da jim bo reja res prinašala uspehi in dobiček. Obiskovalci bodo imeli na železnicah polovični popust. Ko kupijo vožne karte, naj zahtevajo tudi rumene železniške izkaznice po 5 Din. Na velesejmu dobe potrdila o obisku, s čimer jim bodo vožne karte z železniškimi izkaznicami veljale za brezplačen povratek.

— Pred zborovanjem vinogradnikov v Ormožu. Vinarsko društvo za dravsko banovino bo imelo redni občni zbor v soboto 1. junija ob 17. v telovadnici meščanske šole v Ormožu. V ne-

deljo 2. junija ob 8. pa bo istotam vinarski shod z nastopnimi predavanji: 1. Racionalizacija v vinarstvu (ravnatelj banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu g. inž. Ivo Zupanič). 2. Sodobne tehnične pridobitve v vinogradništvu in kletarstvu (referent za vinarstvo in kletarstvo pri banski upravi v Ljubljani gosp. inž. Sergij Goriup). 3. Gospodarsko stališče vinogradnika in njegove zahteve (predsednik Vinarskega društva g. Lovro Petovar). — Popoldne bosta ogled zanimivosti v Ormožu in vinska pokušnja pri Skočiču, prirejena za udeležence občnega zbora in shoda. V ponedeljek 3. junija bodo izlet: 1. Ogled ormoško-ljutomerskih gorc. Odhod iz Ormoža ob 7.30 z vlakom v Ivanjkovo, potem peš čez Svetinje, Jeruzalem in Slaninjak v Ljutomer. 2. Ogled vinogradov v Spodnjih in Srednjih Haldzah. Odhod iz Ormoža ob 7.30 z avtobusom čez Zavrč, Sv. Barbaro, Leskovec v Ptuj. Izletov v ormoško-ljutomerske in haloške gorice se morejo udeležiti samo tisti člani Vinarskega društva, ki se bodo zanje prijavili do 25. 4. m. pri podružnici Vinarskega društva v Ormožu. V Ormožu se bodo obravnavala vsa vprašanja našega od vseli strani ogroženega vinogradništva. Zato naj se vsi vinogradniki organizirajo v Vinarskem društvu in naj pohite omenjene dneve v Ormož, kjer bodo mogli povedati vse svoje želje. Na omenjene prireditve so vabljeni tudi narodni poslanci iz vinorodnih srezov dravske banovine.

— Novo šolsko leto na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se začne 15. septembra. Sprejme se 30 učencev. Vsi učenci morajo stanovati v zavodu, kjer imajo vso oskrbo. Sprejmejo se prihodni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo ostali po končanem šolanju na kmetijah. Svojeručno spisane prošnje, kolkovane s 5 Din, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu najpozneje do 1. avgusta. Prošnji je priložiti: krstni list, domovnico, zadnje šolsko izpričevalo, izpričevalo o navedbi pri prosilcu, ki ne stopi v zavod neposredno iz kake druge šole, izjavo staršev, odnosno varuha (kolek 2 Din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezno izjavo staršev ali varuha (kolek 2 Din), ki se potegujejo za banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec postal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa da povrnejo zavodu prejetu podporo iz javnih sredstev. Navesti je tudi natančen naslov in zadnjo pošto. Starost najmanj 16 let in z

dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Oskrbnina znaša od 25 do 300 Din po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno naprej. Prosilci za banovinska nižanja mesta morajo priložiti davčna ali občinska potrdila o velikosti posestev in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer. Taki prosilci naj zaprosijo za podpore še pristojne sreske kmetijske odbore ter naj priložijo prošnjam za sprejem v kmetijsko šolo izkazila o višini prispevkov kmetijskega odbora. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni učenci, ki so napravili dva ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkratu preišče njih zdravstveno stanje šolski zdravnik.

— Na banovinski vinarski in sadijski šoli v Mariboru se začne novo šolsko leto 16. septembra. Šola je dvoletna in ima zavod za 60 gojenčev in 58 ha veliko posestvo z vsemi kmetijskimi panogami in potrebnimi gospodarskimi poslopji. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Kmečki sinovi, ki ostanajo po končani kmetijski šoli doma, bodo imeli pri sprejemu prednost. Sprejme se tudi nekaj takih, ki bodo stanovali izven zavoda. Mesečna vzdrževalnina se določi po premoženjskih razmerah prosilcev ter bo znašala od 25 do največ 300 Din. Prošnje za sprejem (kolek za 5 Din) je poslati ravnateljstvu najkasneje do 15. junija. Priložiti je krstni list, domovnico, izpustnico, odnosno zadnje šolsko izpričevalo, izpričevalo o navedbi pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, obvezno izjavo staršev, odnosno varuha, da bodo krili stroške šolanja. Prihodni sinovi manj premožnih posestnikov, ki se potegujejo za znižanje mesečne vzdrževalnine in želejo banovinsko štipendijo ali štipendijo sreskega kmetijskega odbora, morajo priložiti tudi premoženjski izkaz z uradno navedbo višine zemljskega davka in gospodarskega stanja staršev, odnosno varuha. Taki prosilci naj zaprosijo istočasno za ustrezno štipendijo pri svojem sreskem kmetijskem odboru. Podrobnejše pojasnila daje na željo ravnateljstva vsi učenci in starši.

— Cene na trboveljskem živilskem trgu. Predzadnje sredo je bil trboveljski živilski trg lepič založen, zelenjavo, perutnino, jajci in drugimi dobrbtami. Takega vrvenja na trgu že dolgo ni bilo. Zlasti mnogo je bilo na trgu semenjskega fižola, ki so ga prodajale kmetice po 2.50

»Napiši hitro nekaj besed, ki bodo ljudem povedale, kako in kaj!«. In začel mu je narekovati:

»Mi tuji se ne maramo z vami prepirati. Naša želja je, da bi se mirno pogovorili. Zato vam vračamo oba talca. Prepričani smo, da imamo, pravkar s pošteniaki, ki naše zaupljivosti ne bodo zlorabili.«

Tekuč je odnesel list faraonu, ki ga je hitro presenečen prebral.

Uasif el Hajat se še zmeraj ni docela pomiril. Srdito je gledal svoje tovariše in potem jezno dejal:

»Misliš seni, da sem prišel sem s prijatelji, ki mi bodo pomagali, zdaj pa vidim, da sem se grdo zmotil. Šlaš si ste od Selima, izdajalca, ki nas je skoraj posilil umreti.«

»Poslušaj!« je tiho in mirno odvrnil Hudales. »Obljubili smo ti, da ti bomo pomagali, toda samo tako dolgo, dokler bo tvoj boj z nasprotniki pošten in odkrit. Postati hočeš vladar te oaze. Lepo! Toda pri nasili ti ne bomo pomagali in to, kar si mislil ti delati, je bilo nasilje.«

»Nalagali ste me«, je še zmeraj uporno vztrajal Kopt. »Ogoljufali ste me.«

»Molči! Jeza je slab svetovalec.«

»Ne. Zdaj smo izročeni tem ljudem na milost in nemilost. Svojega namena ne bom mogel doseči...«

»To še ni nikjer rečeno. Jaz sem celó prepričan, da je bilo moje ravnanje pravilno.«

»Ne govori tako, da se ti ne začnem smejati«, se je čedalje bolj razvnel Uasif el Hajat.

»Poslušaj! Da bi bil ti s silo dosegel svoj namen, tega ti mi ne bi bili nikoli dovolili. To je prvo. Drugo je pa to, da doslej nisi imel prav nikakršnih izglelov, da bi bil na miren način kaj dosegel. Torej si bil v brezupnem položaju. Če bo postal tvoj položaj še slabši, nam smeš očistiti, da smo te mi pogubili. Dokler pa se to ne zgodi, drži jezik za zobmi. Zdaj pa dovolj!«

Uasif el Hajat je hotel še dalje ugovarjati, toda prav tedaj je pristopil k Hudalesu sel s kraljevim odgovorom.

Hudales ga je prebral:

»Meri, kralj baze dobrega Boga, vam spofoča: bodite naši gostje, ne sovražniki, ker ste s svojim dejanjem dokazali, da ste tega imena vredni. Ne bo se vam skrivil las na glavi, ne boste slišali žal besede iz naših ust. Dobro se zavedam, da je vladar od Boga postavljen narodu zato, da ga bo pametno vodil in da ljudstvo zaradi njega ne sme trpeti. Med vami je eden, ki se sklicuje na pravice do mojega prestola. Iznesel je tudi nekaj dokazov, ki pa so pri mojih svetovalcih našli na gluha ušesa. Vzlic temu pa mu jaz tel pravice ne maram odrekati. Ker so se moji svetovalci izrekli proti njemu, hočem, da se narod izraze svoje mnenje o njem in da odloči, kdo naj mu vlada. Vi ste bolj izkušeni ljudje, ker ste videli obilo sveta, mi pa smo od sveta

odrezani, čeprav smo zaradi tega morda srečnejši. Moč bi mi tekmelec lahko holje vladal. Če se bo ljudstvo izreklo zanj, bom jaz prvi, ki mu bo vdano sležil.«

Ker ste zdaj vi naši gosti, boste prebivali v vladni palači. Jutri bom sklical velik posvet in boste slišali, kaj jaz in potomci kralja Eimhotepa, ki je med vami, povedala ljudstvu, kaj mu bo mogel vsakdo izmed naju inčiti, in ljudstvo naj potem samo odloči, koga hoče za vladarja.«

»Ali vidiš«, je vzkliknil Sodnik in se obrnil k Uasifu el Hajatu. »Pravkar je bil tvoj položaj še brezupen, zdaj pa se je iznenada docela preobrnjil. Zdaj imata faraon in ti enake izglede. Od tebe samega je odvisno, ali jih boš znal rabiti!«

Nopt se je izgniznil v kraljevo pisarno in tam pravil:

Vendar pa ni rekel niti besede. Potem je kralj odmahnil z roko. To je pomenilo, da je zborovanja konec.

Naše znance so odvedli v vladno palačo. Uasif el Hajat je dobil posebno samotno sobo, kjer naj bi premišljal, kaj bo povedal ljudstvu. Isto je storil tudi faraon.

Drugo jutro je prišel Hudales h Koptu. Ta ga je dal namreč poklicati, da bi mu narekoval svoj govor.

(Dalje prihodnjič.)

do 3 Din liter. Tudi velike količine jajc so prišle kmetice na trg. V denar pa so šla najprej jajca iz košev, čeprav so bila dražja kakor ona v zabojih. V koših so bila jajca po 22 za 10 Din, a ona iz zabojev po 24 kosov za 10 Din. Mnogo branjev pa je prihajalo na trg tudi že darila za birmo, ki bo v Trbovljah v nedeljo 26. t. m. Neki kmetje iz Savinjske doline so pripeljali na trg tudi lepe pujske, ki so jih prodajali 15 tednov stare po 220 Din, 8 tednov stare pa po 100 Din. Tudi nekaj zabojev kokoši in rac je bilo na trgu. Kokoši so prodajali kmetje po 16 Din, race pa po 18 Din za kljun. Znamenje časa pa je bilo, da so morali kmetje večino prinesenih in pripeljanih dobrot spet spraviti domov, ker ni denarja.

DOPISI

LJUTOMER. (Smrtna kosa.) 14. t. m. je preminil v starosti 80 let gosp. Anton Ludvig, ključavničarski mojster. Bil je doma iz Savinjske doline ter se je naselil v Ljutomeru že davno pred vojno. Takrat je bil kot zaveden Slovenec član Slovenskega obrtniškega kluba, iz katerega se je razvilo Slovensko trgovsko obrtno društvo. Kot narodnik in naprednjak je tudi svojo število družino vzgojil v narodnem duhu. Bodi mu lahka slovenska zemlja! — Glasbena šola bo imela v nedeljo 26. t. m. ob pol 11. dopoldne v sokolski dvorani svojo VII. produkcijo. Pridite, glasbo lučite v Ljutomeru in okolici, da slišite naš glasbeni naraščaj! Nastopijo gojenci iz vseh goslarških, klavirskih in pevskih odsekov. Tokrat nastopi tudi majhen harmonikar. Vstopnina: seže po 5 Din, stojišča po 1 Din. Spored se bo dobil pri blaginji.

POLJANSKA DOLINA. Zadnje dni je bilo v dolini precej živahno, kajti imeli smo birmanje, kar je za mladino velik praznik. Vseposod po vaseh, zlasti pa pred župnimi cerkvami, stoje visoki mlaji. Škof g. dr. Rožman je bil zdaj prvič v dolini. Upamo, da mu bo dolina ostala v lepem spominu. — Dolino v sedanjih hudih časih stalno obiskujejo brezposelniki, potrebni in tudi delomirneži. V časih tega ni bilo. Tedaj je po cesti proti Škofiji Loki bil tudi živahnejši promet. Kdaj bo spet boljše? — Letina še nekaj kaže, če ne pride kaka nesreča. Slana, ki je bila zadnje dni, je pač napravila ponekod nekaj škode, posebno na sadnem drevju, kjer je bilo v cvetju. Upamo

pa, da bodo jablane, ki šele zdaj cveto, dobro rodile. — Čez poletje, upamo, bo dolina spet polna letoviščarjev. Tudi otroško počitniško kolonijo iz Ljubljane dobimo spet letos. Imela bo svoje prostore v Poljanah v šolskem poslopju kakor lani. Da bi nam le bilo vreme naklonjeno!

SV. BARBARA V HALOZAH. Prvi starosta, zdaj podstarosta naše sokolske čete, brat Anton Štumberger, je praznoval 23. t. m. sedemdesetletnico. Kot sin kmečkih staršev je posejal nekaj let ptujsko gimnazijo. Ker so pa nastopili hudi časi, ga je oče moral vzeti domov. Pozneje je po dosluženi vojaščini bil nekaj časa pri financih, nato pa je prešel k orožništvu in bil nazadnje upokojen v činu stražmojstra. Bil je med vso svetovno vojno in po vojni do komasiranja občin župan tukašnje občine. V slabih časih vojne vihere je doživel tudi mnogo bridkih ur. K njegovemu sedemdesetletnemu jubileju mu želimo, da bi še doživel mnogo srečnih in zdravih let na svoji prijazni domačiji!

DOMAČE NOVOSTI

* **Ban častni meščan ljubljanski.** 21. t. m. opoldne so se zbrali v predsedniški pisarni banske uprave v Ljubljani župan g. dr. Ravnihar in celotni občinski svet, da izroči diplomu častnega članstva mesta Ljubljane banu g. dr. Dinku Pucu. Ob izročitvi diplome g. banu je župan g. dr. Ravnihar dejal: «Plenarna seja mestne občine je dne 28. februarja letos po soglasnem sklepu sklenila podeliti vam ljubljansko častno meščanstvo na predlog podžupana profesorja g. Jarca, ki je to podprl z utemeljenimi besedami vašega dela za povzdigo bele Ljubljane in očetovske skrbi za vaše rodno mesto.» Gospod ban je odgovoril, da ga sklep občinskega sveta izredno veseli in da mu je ta diploma ljubša kakor marsikatero odlikovanje. H koncu je naglašal, da želi Ljubljani trajnega napredka in da bo tudi sam podpiral razvoj Ljubljane po svojih močeh. Ljubljana potrebuje še razne zavode, tako vseučiliško knjižnico, šolsko polikliniko, in graditi bo treba tudi tretjo državno gimnazijo. Sam da bo podpiral vse te akcije, ki naj se čimprej uresničijo. Pozival je tudi občinske svetnike, naj podpirajo sedanjega gospoda župana pri njegovem delu.

* **30letnico poroke** sta te dni praznovala ban dravske banovine gosp. dr. Dinko Puc in gospa

Olga. Gospod ban se je poročil v Gorici, kjer si je kot odvetniški koncipient v odvetniški pisarni dr. Trea izbral družico iz ugledne goriške trgovske družine Draškove. Odličnina jubilarntoma bodi naklonjenih še mnogo let!

* **Proslava 85letnice nadškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča.** Dne 29. t. m. dopolni nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič 85 let življenja. Na pobudo Društva «Jeglič» se je v Ljubljani osnoval odbor, ki je izdelal program za svečano proslavitev življenjskega jubileja. Spored proslave: 27. t. m.: Predavanje v radiu v okviru racionalne ure (od 19.30 do 20.00): Nadškof Jeglič in njegovo nacionalno delo (tavnatelj škofovske pisarne Jože Jagodic). 28. t. m.: Ob 14.30 odhod nadškofa iz Gornjega grada; pot bo držala skozi župnije: Gozd, Stranje, Kamnik, Mengeš, Črnuče in Ježico. Povsod ga bodo pozdravili zastopniki oblastev, cerkve in šol s šolsko mladino, društva in družbe z zastavami, godbe, pevski zbori in ljudstvo. Po krajih, kjer se bo slavjenec vozil, se bodo postavili mlaji in hiše bodo okrašene z državnimi zastavami, cvetjem in zelenjem. Povsod ob tej poti bodo slovesno zvonili in streljali s topi. Ob 17. prihod v Ljubljano. Slovesen sprejem: špalir mladine ljubljanskih šol in zavodov in ljudstva po Miklošičevi cesti čez Marijin trg. Stritarjevo ulico do mestnega magistrata, odnosno škofije. Pred magistratom pozdrav predsednika mesta Ljubljane. Pred škofijo pozdrav duhovščine z gospodom škofom na čelu. V stolnici blagoslov. Ob 20. slavnostna podoknica pred škofijskim dvorcem: petje združenih pevskih zborov in godba «Sloge», a v dvorani škofijskega dvorca čestitanje predstavnikov političnih, vojaških in cerkvenih oblastev, univerze, mesta, društva «Jeglič» zase in ostalih društev, ki se vpišejo v knjigo. Podoknico in čestitanje bo prenašal radio. Ob 21. v banski palači banket na čast slavljencu. Po Sloveniji zagore kresovi. 29. t. m.: ob 6.45 odhod jubilarnta iz Ljubljane na Brezje. Po vaseh, kjer se bo vozil, bodo enaki sprejemi kakor na poti v Ljubljano. Ob 7. prvi sprejem v Št. Vidu nad Ljubljano, drugi sprejem ob pol 8. v Kranju, tretji ob pol 9. na Brezjah. V romarski cerkvi maša jubilarnta. Po Ave Mariji zvečer po vseh cerkvah ljubljanske škofije slovesno zvonjenje. 30. t. m.: Po vseh župnih in kuratnih cerkvah ljubljanske škofije slovesna služba božja z zahvalno pesmijo.

* **Smrt celjskega podžupana.** V nedeljo je prišla iz Gradca vest, da je tam umrl znan in

Soteščan: GRAJSKI VITEZ

(Povest iz davnine.)

Na stopnicah ju je srečala Edita. Vrtar se je odstranil, meneč, da bo opraviła naročilo namesto njega sama. Aleš ni slišal, ko se je predstavila z imenom mlade graščakinje. Prišlec ji je poljubil roko.

V nadi, da je prestregla viteza na poti k svoji nevesti, ga je povedla vsa srečna v svojo sobo. Mar se ji res ponuja prilika, kakršne si je na tihem želela? Ali jo je uslišal Bog, ali pa ji pomaga sam hudobec. Naj bo prvo ali drugo — priložnost je tu, ki ji prinaša srečo in ne sme je zamuditi.

Sedla sta tako, da sta se gledala v obraz. Egon se je pogledal v vlogo svojega prijatelja. Začel se je opravičevati, zakaj se ni udeležil pogreba. Izmisli si je celo vrsto ovir, ki so ga zadrževale.

Edita se je topila v namišljeni žalosti, ko sta se menila o pokojnem graščaku. «Rad bi vas bil še videl, preden je izdihnil», mu je pripovedovala. «Škoda, da ga niste obiskali.»

«Kdo pa je mislil, da bo tako hitro končano», ga je užalostilo. «Prepozno ste me obvestili.»

«Veš, čas boleznij je mislil na vas. Kdo ve, kaj vse bi vam bil še rad naročil.»

«Mar ni napravil oporoke?»

«Oporoka je spisana in zapečatena. Zdaj je še ne smemo odpreti.»

«Pa je nedvomno tudi skrbno shranjena», je začel previdno polzvedovati.

«Spravljena je v podzemeljski votlini — tam, kjer hranimo še druge važne listine in dragocenosti naše graščine.»

«Kje je tista votlina?» ji je segel v besedo.

«Skrta je pod zemljo. Nihče ne ve zanj. Vhod je skozi grobnico...»

«Nevarno je zaradi roparjev.» — Zlobnik jo je hotel prestrašiti. «Zlasti zdaj, ko je Rovišje brez gospodarja...»

«V oporoki je že določen naslednik», se je pohvalila.

Pogledal jo je ljubeznivo in rekel: «Ali bo pa vreden vašega zaupanja? Ali se strinjate z očetovo poslednjo voljo?»

«Očetova želja mi je sveta», je odvrnila namišljeno vdano.

«Toda če me varate... Če ne čutite v srcu, kar izgovarjate z besedo...»

Mladenka se mu je zvito nasmehnila.

«Plemenita, ne razumem vas», je dejal vprašujoče. «Vaše vedenje je nekam čudno...»

«Takšno, kakor vaše...»

«Zakaj?»

«Poznam vas, da niste Viktor, kakor ste mi povedali ob prihodu...»

«Kdo pa sem?» Lažnemu vitezu je zardelo lice.

«Niste vitez!» je odločno ponovila.

«Kako pa veste? Kdo vam je natvezil?»

«Vem, da niste vitez, čeprav ste mu skoraj nekoliko podobni...»

Lažnik se je izvijal: «Motite se, milostiva. Kako pa naj vem, kaj se godi na Rovišju?»

«Posnemati znate viteza in dobro ste poučeni...»

Egon je bil na videz užaljen.

«Pogum! Pokoncu glavo!» ga je skušala opogumiti. «Bodite kdorkoli ste, meni je vse eno. Prav nič vam ne zamerim tega...»

«Boli me, milostiva, ker me krivično sodite.» Oba sta nekaj časa molčala. Potem je izpregovorila mladenka: «Všeč ste mi, zato vam bom olajšala bolečino. Tudi jaz nisem Albina — vaša zaročenka...»

«Kdo pa ste?» Egon je na videz osupnil, a skrivaj se je oddahnil.

«Nečakinja graščaka Otmarja — sirota, ki so jo v oporoki prezrli...»

«Ali se hočete maščevati?» ji je brž ponudil zadoščenje. Poznalo se mu je, da ima še posebne namene.

«Seveda, če bi mi kdo pomagal», je rekla s tihim zadovoljstvom.

«Tu sem vam na uslugo», ji je ponudil roko. Z veseljem je sprejela ponudbo in mu pričela razlagati oporoko. «Albina se mora poročiti z vitezo, sicer pride ob polovico premoženja. V grobnici so skrite še neke druge listine, kjer je vse to natanko utemeljeno.»

«V grobnici, pravite?» jo je ustavil.

ugledni celjski podžupan in veletrgovec g. Ivan Ravnikar, ki je pred dnevi odšel v Gradec iskati leka svoji dolgotrajni bolezni. Na magistratu, Celjskem domu in Mestni hranilnici so razobešene žalne zastave. Truplo so prepeljali v Celje. Pokojniku, ki je bil zmerom naroden mož in dobrotljivih rok, bodi ohranjen časten spomin, njegovim svojcem naše sožalje.

* **Velik uspeh bolgarske pesmi v Ljubljani.** V torek zvečer je v veliki dvorani hotela Unione v Ljubljani nastopil bolgarski pevski zbor iz Ruse. Dvorana je bila nabito polna in je občinstvo prirejalo viharne počastitve bratskim gostom. Program, ki so ga bolgarski pevci izvajali, je obsegal bolgarske, jugoslovenske in ruske pesmi za mešane zборе. Njihovo izvajanje je občinstvo tako navdušilo, da so morali nekatere točke ponoviti.

* **50 milijonov dinarjev za javna dela.** Ministrski svet je sprejel sklep o odobritvi najetja posojila 50 milijonov dinarjev za gradbeno ministrtvo. Denar se bo porabil za javna dela na podstavi uredbe o javnih delih z dne 23. novembra leta 1934.

* **Gasilska razstava.** Letos priredi Gasilska zajednica dravske banovine ob priliki ljubljanskega velesejma od 1. do 11. junija veliko gasilsko razstavo. Gasilci naj že zdaj priskočijo razstavnemu odboru na pomoč, da bomo lahko pokazali vsej javnosti naš postopen gasilski razvoj. Sedemdesetletno delo na gasilskem področju bo razstava zelo nazorno prikazala.

* **O veliki bedi naših izseljencev v Argentini** pripovedujejo štirje naši rojaki, ki so se vrnili domov v splitsko okolico. Mnogo naših ljudi je v Argentini že leta in leta brez posla. Radi bi se vrnili domov, a nimajo denarja. Rojaki iz splitske okolice so imeli srečo. Z nekim našim parnikom so se pripeljali v Anglijo, odkoder so jih angleška oblastva poslala v staro domovino. Brezposelni izseljenci potujejo po Argentini iz kraja v kraj, ne dobivajo nobene pomoči in tudi pri oblastvih se vrnitev v staro domovino le s težavo doseže.

* **Srečke Rdečega križa.** Dne 14. t. m. so bile izžrebane za amortizacijo te-le serije srečk Rdečega križa: 980, 3618, 3676, 5111, 5172, 5204, 5285, 5918, 5935, 6382, 6557, 6771, 6947, 6955, 7203, 7677, 7764, 9143, 9680, 9933. Nadalje so bili tega dne izžrebani naslednji dobitki: Ser. 183, št. 97 Din 500; ser. 1434, št. 23 Din 50; ser. 1938, št. 10 Din 50; ser. 2318, št. 39 Din 50; ser. 2628,

št. 3 Din 200; ser. 2877 št. 11 Din 50; ser. 3234, št. 71 Din 200; ser. 3768, št. 28 Din 1000; ser. 4207, št. 23 Din 50; ser. 4580, št. 1 Din 200; serija 4756, št. 26 Din 100.000; ser. 4924, št. 51 Din 50; ser. 5811, št. 48 Din 50; ser. 5901, št. 28 Din 50; ser. 6002, št. 22 Din 50; ser. 6162, št. 73 Din 50; ser. 6298, št. 75 Din 50; ser. 6444, št. 94 Din 200; ser. 7184, št. 95 Din 500; ser. 7547, št. 5 Din 50; ser. 7983, št. 46 Din 50; ser. 8037, št. 87 Din 50; ser. 8062, št. 4 Din 50; ser. 8590, št. 92 Din 50; ser. 8982, št. 17 Din 50; ser. 9362 št. 90 Din 200; ser. 9409, št. 6 Din 50; ser. 9492, št. 13 Din 50; ser. 9892, št. 18 Din 50.

Ej, te naše gospodinje!

Priznamo, da zna večina naših gospodinj ceniti izdelke naše domače tovarne «Pekate». «Jajnine» so pa vendar še med njimi, ki jih premalo rabijo, in sicer zaradi tega, ker nanje pozabijo. Kolikokrat bi lahko postregle svoji družini s to izborno jedjo, če bi se pravočasno nanje spomnile. Zapišejo naj si tedaj večkrat na teden v svoj jedilni list «Jajnine».

* **«Govorne motnje»** je naslov knjige, ki jo je napisal in izdal v samozaložbi strokovni učitelj v gluhošolnici g. Vilko Mazi, v pouk in ravnanje roditeljem, vzgojiteljem in odraslim oškodovancem govora. V preprosti, poljudni besedi nam pripoveduje pisec, katere in kakšne so prav za prav govorne motnje, po čem jih spoznamo in kako se jih ubranimo. Najdlje se je pomudil pri jecljanju, ki je ena najbolj razširjenih in tudi najtrdovratnejših govornih napak. Ker se skoro vse govorne motnje pojavijo že v predšolski dobi, so roditelji prvi poklicani, da se jim postavijo v bran. S pravilnim ravnanjem bi zlo lahko že v kalu zatrl, medtem ko je boj proti govornim motnjam kasneje dostikrat izredno težaven in ob pomankanju trdne volje za jecljača celo brezuspešen. Na žalost pa je ravnanje roditeljev največkrat docela zgrešeno, čeprav morda še tako blagohotno, kar otrokovo napako lahko prav usodno poslabša. Čim prej se torej lotimo zla od prave strani, tem večji bo naš uspeh. Vsakdo, kdor ima opravka z govornimi motnjami, naj ne zamudi ugodne prilike in si omisli knjigo «Govorne motnje» v prednaročbi do 20. junija za ceno 23 Din s poštnino vred. Kolikor bo še ostalo od izredno majhne naklade, bo prišlo kasneje na knjižni trg po precej višji ceni. Knjiga se naroča pri piscu Vilku Maziju, Ljubljana, Po-

ljanska cesta št. 15. Najhitreje in najceneje jo dobite, ako se poslužite splošne položnice, ki jo dobite na pošti. Napišite nanjo številko poštno-čkovnega računa 14.926 in naslov lastnika: Vilko Mazi, Ljubljana, in pošljite znesek 23 Din.

* **Vsa vojaška pojasnila** v katerihkoli zadevah dobite proti malenkostnemu plačilu pri g. Peru Francu, kapetanu v pokoju v Ljubljani, Maistrova ulica šte. 14. Priložiti je treba za odgovor znamko za 3 Din.

* **Umetna megla na Teznem.** Redek pojav so opazovali te dni stanovalci iz sosesčine tvornice Kovine na Teznem. Kar na lepem se je začela okrog tvorniškega poslopja delati gosta megla, ki je v nekaj sekundah vse obsežne zgradbe zavila v gost siv oblak, ki so ga šele čez dalje časa razgnali vetrovi. Ljudje so z začudenjem opazovali ta pojav, ki ga je pojasnila šele novica, da je delala tvornica poizkuse z nekimi novovrstnimi aparati za umetno zameglitev. Poizkusi so se popolnoma posrečili.

* **Po slani še toča.** V soboto je prihrumela nad Pišce nevihta s točo. V začetku je padala med dežjem prav drobna toča, kmalu pa je začela padati debelejša. Padala je 20 minut in pokrila zemljo kakor sneg pozimi. Napravila je ogromno škodo na sadnem drevju, zlasti pa po vinogradih, ki jih je oklestila do golega, tako da je letošnji pridelek čisto uničen.

* **Rešitev iz gorečega poslopja.** Dne 17. t. m. zjutraj je nastal v vili Ele Praženove v Radečah požar. V vili stanuje poleg lastnice še več strank, med njimi v prvem nadstropju strojevodja gospod Oman z družino. V tem stanovanju je začelo iz neznane vzroka goreti. Bila je velika nevarnost za stanovalce, zlasti za Omanovo družino, ki skozi hodnik ni mogla po stopnicah navzdol, ker je bilo že vse v ognju. Reševalci, ki so bili kmalu na kraju požara, so iskali lestvo, pa niso nikjer mogli najti tako dolge, da bi segala do balkona. Sreča je bila, da je monter Ravnikarjeve elektrarne pustil pri šoli lestvo, s katero je prejšnji dan popravil napeljavo elektrike. Hitro so reševalci prinesli to lestvo, po kateri se je rešila vsa Omanova družina. Bil je že skrajni čas. Šolski upravitelj g. Pečnik, ki je splezal po lestvi navzgor, je izkušal rešiti s pomočjo drugih, kar se je dalo rešiti. Medtem je zmedenost dosegla višek: ko bi moral zapustiti goreče stanovanje, so mu odmaknili lestvo. Skakal je iz sobe v sobo in sam klical na pomoč, ker je bil že

«V votlini blizu grobnice», je popravila.

Vprašal jo je po Albini. Povedala mu je, da je njeno stanovanje v drugem delu graščine.

«Tedaj sva sama», ga je vzradostilo. «Tu bova lahko nemoteno izdelala potrebne načrte. Dojte mi natančne podatke.»

Podrobno mu je opisala grobnico in rov, ki drži mimo globokega podzemeljskega vodnjaka v votlino med zaklade.

Egon jo je pazljivo poslušal. «Ali je v graščini kakšna skrita soba?» jo je vprašal, ko je končala.

«Spodaj pod pritličjem je celica, ki bi se dala izpremeniti v udobno stanovanje.»

«Tam bi se nastanil, če mi jamčite, da bom varen...»

Obljubila mu je, da bo skrbela, da ga ne bo nihče izsledil. «Bivanje pa tam ni prijetno», ga je opozorila.

«Zakaj?» ga je zaskrbelo.

«Zato, ker je tista celica tako blizu grobnice...»

«Imenitno!» Zlobnik je od veselja plosnil z rokami. «Tedaj bom imel res mir. Nihče me ne bo motil.»

«Vendar pa bodite previdni» mu je naročevala. «Grobnica je odprta vsak dan; Albina jo obiskuje redno, in ljudstvo prihaja molit za pokojnega graščaka.»

«Prišel bo seveda tudi vitez, ki je določen za naslednika», je omenil. «In prav zaradi tega moram ostati tu, da pomagam vani in sebi.»

«Umoriti ga ne smete», je dejala, ko je zasluhila, kaj namerava.

«Nekaj bo treba ukreniti», je na videz premišljal. «Krv pa ne maram prelivati, ker imam še druge pripomočke. Vitez mora izginiti... On ali ona... Midva morava gospodovati.»

Edita je molčala. Nekaj ji ni bilo po volji. Zlasti jo je zanimala votlina. Mamili so jo dragoceni zakladi. Albine doslej še ni nameravala izpodrinuti. Nasledstva bi se seveda ne branila, toda Egona bi ne marala, ker se ji je zagnusil z izjavo: «Vitez mora izginiti... On ali ona...» Vse bolj bi ji bil všeč Viktor — kalin, ki ga mora ujeti na svoje limanice. Egon bi ji bil le orodje, da bi tem laže dosegla svoje podle namene.

Pokazala mu je skrivno sobico, ki je bila za silo opremljena in urejena za stanovanje. Pred slovesom mu je dala potrebna navodila. Nato je pohitela k vratarju in mu naročila, naj vsak obisk naznani njej, ker Albina v svoji globoki žalosti za očetom ne more sprejemati tujih gostov.

Preprosti vratar ni poznal zvijač, ki so se skrivale v ozadju. Poslušno se je pokoril ukazom in pošiljal nečakinji tuje obiskovalce. Med njimi je bil tudi mlad jezdec, ki je dospel proti večeru ves upehan, ko je bila Edita na sprehodu. Med potjo je izvedel, da je graščak Otmar že umrl. Aleš mu je pokazal grobnico, kamor so ga položili.

Viktor, tako je bilo ime mlademu prišlecu, ni povedal vratarju svojega imena. Oddal je konja in stopil v odprto grobnico. Krsta, v kateri je

počival Otmar, je bila obložena z venci. Ves potrt je zdrknil na kolena.

Edita se je na izprehodu dolgo zamudila. Okoli gradu so že rasle večerne sence, a mladenka se še ni vrnila. Viktor se z uslužbenci ni pogovoril in to mu je bilo v pogubo. Zamenjal je graščakovo nečakinjo s svojo nevesto; zanimalo ga je, v katero smer je šla ter ji šel naproti.

V dolini, zadaj pod gradom, je tekla globoka reka. Vitez se je usmeril proti prepadu, kamor ga je povedla ozka uglajena pot, posuta z drobnim peskom. Tu se je ustavil. Na ravnino je legal tih mrak poletnega večera.

Za grmovjem kraj poti je nenadno nekaj zasumelo. Vitez je stal na robu prepada. Začutil je, da ga je nekaj sunilo v hrbet. «Albina!» je kriknil, loveč se z rokami po zraku. «Zbogom!» izgubil je ravnotežje in omahnil v globino.

Na poti nad prepadom je stal zmagoslavno Egon, vitezov lažni prijatelj.

«Končano!» je govoril sam pri sebi. «Razbil sem te kakor lonec, ki ga vržemo v grobljo. Hladna reka naj te zavije v svoje šumeče krilo. Sledila ti bo tudi Albina, tvoja ljubljena nevesta in Rovišje bo dobilo novega gospodarja...»

Tiho, kakor je prišel, je spet odšel v graščino, v svoje temno bivališče.

Edita se je vrnila po drugi poti šele pozno ob mraku. Vratar ji je sporočil, da je prijezdil neki mladenič, ki je kar ni mogel dočakati. Najprej se je odpravil v grobnico, kjer je padel na kolena.

močno ogrožen. Kmalu so prihiteli na kraj požara gasilci in ogenj ugasili.

*** Nesreča pod železniškim mostom na Bregu pri Celju.** Te dni se je peljal posestnik Martin Lednik iz Lokrovca s praznim dvovprežnim vozom na prodišče ob Savinji na Bregu, da bi tam naložil gramoz. Pod prvim železniškim mostom na Bregu sta se konja prestrašila prihajajočega vlaka in sta obrnila voz. Lednik je padel z voza pod konja, ki sta ga pohodila. Pri tem je dobil občutne poškodbe po glavi in ostalem telesu. Prepeljali so ga v bolnišnico.

*** Otrok je zgorel v gospodarskem poslopiju.** V Gasterajnu v občini Jurjevskem dolu je v nedeljo proti večeru, ko ni bilo nikogar doma, nastal v hlevu posestnika Petka-Lovrenčiča požar. Plameni so uničili gospodarsko poslopje s hlevom do tal. Zgorele so dve kravi, telica in pet svinj. Sosedje so prihiteli na kraj uničujočega požara in s požrtvovalnim gašenjem omejili ogenj, da ni prešel tudi na hišo. Ob času požara so domači pogrešili desetletnega sinka. Ko so ga zaman iskali, so začeli misliti, da se je pri požaru tako ustrašil, da je pobegnil. V ponedeljek zjutraj pa so v hudi slutnji, da je najbrž postal žrtev ognja, brskali po pogorišču in so ga res izvlekli izpod ruševin zgonelnelega. Kako je nastal požar, ni znano. Sodijo pa, da je deček pri igri z vžigalicami zanetil ogenj.

*** Požar v Trbojah.** V soboto zjutraj je zgorel dvojni kozolec gostilničarja Franca Kocmurka v Trbojah. Poleg kozolca so zgoreli 1700 bukovih butar, velik parizar, sani, mnogo sena in detelje in nekaj kmetijskega orodja. Gospodar je bil zavarovan samo za malenkost. Na pomoč so prihiteli domači gasilci in posrečilo se jim je ogenj omejiti, da se ni razširil na sosedna poslopja.

*** Utopljenca so našli.** Pred dnevi, ko je Sava zaradi deževja močno narasla, so kmetje okrog Radeč s posebnimi kavlji lovili iz vode les, ki ga je odnašala Sava. Tako je lovil les iz vode v Vrhovem pri Radečah mladenič Šuligoj. Ko je od daleč zapazil plavajoč hloď, je vrget z vso silo kavelj nanj in prestrašen ujel utopljenca in ga potegnil k bregu. O najdbi je takoj obvestil orožnike, ki so popoldne dospeli na lice mesta. Truplo je bilo tako razpadlo, da ga ni bilo mogoče zanesljivo prepoznati niti po spolu. Na levi nogi je imel mrlič obut čevlji z nekoliko nakovanim podplatom. Desna noga mu je manjkala nad kolenom in je verjetno, da je bil utopljenec brez nje, ko je še živel. Truplo je ležalo v vodi kakih šest mese-

XV. velesejem v Ljubljani od 1. do 11. junija 1935.

50% en popust na železnicah, avijonih in parnikih. Bogat razpored, resni razstavljalci, velika izbira industrijskih in obrtniških proizvodov. Najboljša priložnost za vsakega trgovca, da izvrši na sejmu svoja naročila.

cev. Neznane utopljenca so pokopali na pokopališču v Vrhovem pri Radečah. Poizvedbe za njim so v teku.

*** Iz vlaka je padla.** Tik postaje na Brezovici pri Ljubljani se je v nedeljo pripetila huda nesreča, katere žrtev je postala 19letna hči progovnega čuvaja Jelka Čotova. Mladenka se je peljala z vlakom, ki odhaja popoldne iz Ljubljane, domov. Stala je zunaj na hodniku in se pred postajo pomaknila tik do vrat. Ko je bil vlak še v polnem diru, se je Čotova naslonila na vrata, ki so bila le priprta, in je zdajci v loku zletela iz drvečega vlaka na tla kraj proge. Pozneje, ko se je vlak ustavil, so našli mlado ponesrečenko s hudo razbito glavo in še drugimi poškodbami. Z reševalnim avtom so jo v resnem stanju prepeljali v splošno bolnišnico.

*** Samomor mladega orglarskega učenca.** Na svojem stanovanju na Gosposvetski cesti v Ljubljani si je končal življenje komaj 19letni France Završan, orglarski učenec v Alojzijevišču, doma iz Polhovega gradca. Bil je živčno bolan in je kazal zadnji čas znake hude otožnosti. Ko ga je usodnega dne zjutraj prišla klicat sestra, pri ka-

teri je stanoval, je našla posteljo vso krvavo. Še vpričo nje si je nesrečni fant zadel nekaj ran z britvijo preko vratu.

*** V duševni zmedenosti si je vzel življenje.** Ko je pred dnevi pogledala dekla pri Štefanu Ivančiču, gostilničarju in posestniku v Velikih Laščah, v poslopje, kjer je tehtnica, je z grozo opazila viseti na vrvi, privezani za prečno tramovje, svojega gospodarja. O grozni najdbi je takoj obvestila sosede in orožništvo. Na pomoč prihiteli zdravnik je mogel ugotoviti le smrt. Vse okoliščine kažejo, da si je nesrečnik v trenutni duševni zmedenosti vzel življenje. Pokojnik je bil mož blagega srca in poštenjak od nog do glave.

*** Obesil se je.** Vso Ježico je osupnila žalostna vest, da so našli na Rojah obešenega 50letnega Valentina Dečmana, uglednega posestnika in železniškega nameščence, doma iz Savelj. Nesrečnik je odšel usodnega dne zdoma že zjutraj, češ da gre obiskat sorodnike. Ker ga ni bilo opoldne h kosilu, so zaslutili domači nesrečo. Iskali so ga, dokler niso bili obveščeni o groznem dogodku. Pokojnik je bil skrben gospodar. Zadnji

Obraz so mu oblile solze. Ko je vstal, je poljubil krsto pokojnega graščaka.

«Kje je zdaj ta mladenič?» je vprašala v eni sapi.

«Šel vam je naproti, milostiva.»

«Kam? Katero pot ste mu pokazali?»

«Tisto, ki drži nad prepadom. Videli smo vas, ko ste šli od doma...»

«Kakšen je bil tisti mladenič?» je poizvedovala s pritajenim strahom.

«Vitke rasti in prikupljivega obraza, Vitez v besedi in vedenju.»

«Viktor», je ponovila tiho, da je komaj sama čula. V srcu jo je zaskrbelo.

«Kadar se vrne, ga privedite k meni», mu je naročila in stekla na dvorišče. Tu je srečala služabnika Urha. Vprašala ga je, ali je videl nekega mladega človeka.

«Videl», je odvrnil plašno.

«Kje si ga videl?»

«Oh, milostiva!» ji je vzdihnil v odgovor.

«Govori, kakor se spodobi!» jo je vznemirjalo.

«Tisti mladenič vam je šel naproti. Mislim, da vas bo dohitel...»

«Za menoj ga ni bilo», je dejala čedalje bolj nemirno. «Hodila sem prav počasi.»

«Seveda ga ni bilo, ker ga je nekdo ustavil.»

Edita je zastala kri, ko je slišala nerazko-

«Zalezoval ga je neznanec, ki se je plazil za njim med grmovjem... Bilo je že mračno; mladenič se ni oziral nazaj in ga ni opazil...»

«Dalje!» je nestrpnost priganjala s trepetajočim glasom.

«Milostiva, mene je groza... Tolovaj ga je dohitel nad prepadom...»

«In potem?» je drhtela v bojazni.

«Pahnil ga je v globočino...»

Edita je zastala beseda, srce ji je nemirno utripalo. Obupno je dvignila roke in jih krčevito sklenila.

«Urhl!» je izrekla proseče, ko se je nekoliko pomirila. «Pojdi v prepad in pomagaj nesrečni žrtvi.»

«Mladenič je najbrž že mrtev», je plašno omenil.

«Ali pa ni. Človek ima časih čudovito srečo.»

Odbral je zanesljivega hlapca in odšel v dolino.

«Pa molči!» je želela pred odhodom. «Molči toliko časa, dokler bo treba molčati.»

Urhl se je moral zavezati, da ne bo črnil besedice brez dovoljenja. Isto je storil tudi njegov tovariš.

Edita se je vsa zmedena zaprla v svojo sobo. Omahnila je v naslanjalo in preklinjala usodo. «Egon, to je tvoje delo!» se je grabila za glavo. Srdito je stiskala roke in mu prisegala maščevanje.

3. Skrivnost oporoke.

«Zdaj ga ni več... Se je že ohladil... Tako se mi še ni posrečilo nobeno delo... Spodrsnilo mu je, bodo rekli, kadar najdejo v prepadu njegovo truplo. Ali pa ga bo odplavila voda ob neurju...»

Tako je govoril Egon v svoji celici tisti večer po storjenem dejanju. Nihče ga ni videl, kdaj je prišel nazaj v svoje skrivališče. Tam se je čutil varnega kakor v kakšni trdnjavi. Zanesel se je na varstvo svoje mlade zaveznice, s katero pojde složno na delo.

Dogovorila sta se, da pojmeta skupaj v votlino. Dolgo pa je moral čakati, preden je potrkala na vrata.

Prinesla mu je luč in nekaj hrane. Trdo je postavila predenj vrč z vinom ter mu obrnila hrbet.

«Kaj vam je spet?» ga je presenetilo. «Pa vas ni ugriznila kakšna strupena muha?»

«Človek umira in vi se upate šaliti?» ga je zavrnila in stopila predenj. «Povejte, kaj ste storili?»

«Ali jaz?» je odgovoril, kakor bi nič ne vedel. «Govorite, kaj se je zgodilo.»

«Egon, tega bi ne bilo treba! Kdo vam je dovolil?»

«Ali se vam sanja? Ves dan sem tu, kakor ste mi naročili.»

(Dalje prihodnjič.)

čas je bolehal na živcih in se je sploh čudno vedel. Z žalujočo ženo in domačimi sočuvstvuje vsa okolica.

* **Velik nočni požar.** V nedeljo zgodaj zjutraj je nastal požar v prijazni vasi Šturmovcih ob Dravi pri posestniku Jakobu Bezjaku. Goreti je začelo gospodarsko poslopje, ki je zgorelo do tal. Ogenj se je razširil tudi na hišo, na kateri je zgorelo ostrešje. Gasilci iz Ptuja in od Sv. Vida so prihiteli z veliko naglico na kraj požara in z velikim naporom preprečili, da hiša ni zgorela do tal in da se ogenj ni razširil na sosedna poslopja.

* **Pri streljanju z možnarji se je hudo ponesrečil** 30letni Janez Krajnc, dninar iz Rogoznice. Pri zažiganju se je namreč možnar razpočil in Krajnc tako nevarno ranil, da so ga morali spraviti v ptujsko bolnišnico.

* **Huda nesreča deklice.** V Semiču je zadel družino g. Brunskoleta hūd udarec. Njegova sedemletna hčerka Regina se je peljala z vozom k stari materi na obisk. Na polju je dekletce omahnilo in padlo pod voz, katerega zadnje kolo je šlo nesrečniči čez prsi koš. Roditelji so jo pripeljali v bolnišnico, kjer je ubogo dekletce menda že umrlo.

* **Obstrelila sta se.** V Juršincih je čistil 51letni Vinko Majcen nabit samokres. Strelno orožje pa se je sprožilo in je naboj zadel Majcena naravnost v prsi. Smrtno nevarno ranjenega so spravili v ptujsko bolnišnico. — Posestnikov sin Albin Mlakar iz Mladincev se je peljal z vlakom v Celje in stopil v neko gostilno. Tu je začel pregledovati samokres. Nenadno se je samokres sprožil in krogla je obšla Mlakarju v levi nogi. Ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico.

* **Žrtev Drave.** V nedeljo zjutraj je zahteval falski jez človeško žrtev. 25letni delavec Karel Babič se je vozil s čolnom po Dravi in je čakal na splavarje, ki bi naj prišli z Breznega. Šel jim je naproti, pa je zašel preblizu skale, ki povzroča močno valovje, in njegov čoln se je prevrnil. Babič se je v smrtnem strahu naglo prijel čolna in se držal nad vodo. Nesrečo so opazili ljudje in mu takoj prihiteli na pomoč. Ko mu je bila rešitev že blizu, je pa Babič nenadno omagal in v pričo reševalcev utonil.

* **Smrtna nesreča.** Marljiva šmarska učiteljica gđ. Mica Švajgarjeva je izgubila te dni očeta, ki je stanoval v Mariboru in se je peljal s kolesom v Kamnico pri Mariboru. Na klančku pred Kamnico pa ga je zaneslo na rob ceste in se je zaletel z glavo v brzoljavni drog. Prebil si je lobanjo in je kmalu umrl. Prijubljene učiteljici ob smrti očeta naše iskreno sožalje!

* **Borba s tolpo ubeglega kaznjence.** Po zadnjih vlomih v trškogorske zidance, pri katerih je sodeloval 32letni, iz novomeških zaporov pobegli kaznjene Jože Urbanč, doma iz Mrtvic, se je Urbanč napotil v družbi tatinskega tovariša Franca Turka iz Držanskih sel v krški srez. Pri Krški vasi so orožniki oba iznenadili. Ko sta jih begunca opazila, sta oddala več strelav nanje, ki so pa tudi streljali za njima. Urbanč je srečno odnesel pete, Turk pa orožniki ueli. O ponovnem Urbančevem begu so bile obveščene vse orožniške postaje. Kmalu nato se je Urbanč pojavil ponoči s tremi tovariši v Soteski, kjer je vlomil v pisarniške prostore Auerspergovih žage. Iz pisarniških prostorov so odnesli gozdarjevo zimsko suknjo, logarjev dežni plašč, njegovo lovsko puško, dva nahrbtnika, dve žepni svetilki in več ustrojenih lisičjih in drugih kož. Vlomilci so se lotili tudi železne blagajne, pa je niso utegnili odpreti. Iz levega predala so pobrali sani 90 Din. Vse to je Urbančeva tolpa napravila v naglici. Nočnega čuvara, ki je bil na obhodu okrog grajskega poslopja, je pes z lajanjem opozoril na vlomilce, ki so se pa umaknili v nekaj metrov oddaljeni grm, kamor je bilo vsako zasledovanje zbog teme nemogoče. Isto noč so vlomilci obiskali tudi novo hišo soteskega župnika, kjer pa niso ničesar našli. O vlovu so bile obveščene vse orožniške postaje in zasledujejo vlomilce tudi novomeški orožniki s policij-

skim psom. Orožniki so se nedavno ponoči približali beguncem, ki so jo ubrali proti Suhi Krajinji. Blizu vasi Smuke je začela Urbančeva tolpa streljati na orožnike iz pušk in samokresov. Tudi orožniki so streljali, a v okrilju temne noči so vlomilci pobegnili.

* **Zasačen vlomilec.** V Krčevini je železničar Veles zasačil v svoji drvarnici neznanca, ko je mesaril njegovega največjega kunca. Prijel ga je in izročil orožnikom. Na ta način je prišel v roke pravice 27letni nevarni vlomilec in tat Zdenko Drabčinski, ki so ga že skoro leto dni zamaš sledovali okoliški orožniki in mariborska policija. Drabčinskega so izročili sodišču.

* **Na meji obstreljen.** 29letni delavec Mihael Dolinšek je nameraval prekoračiti našo mejo nad Dravogradom. Graničar ga je opazil in mu v smislu predpisov zaklical trikrat «Stoj!», česar pa Dolinšek ni uvaževal, ampak je začel celo bežati. Graničar je za beguncem oddal tri strela. Dolinšek se je zgrudil na tla, zadet v trebuh. Spravili so ga v slovenjegraško bolnišnico in je njegovo stanje zelo resno.

* **Pozor pred ponarejenimi kovanci!** Mariborska policija je te dni zaplenila več ponarejenih kovancev po 10 in 20 Din. Neznani ljudje so te kovance razpečavali zlasti pri nedavni tomboli v Mariboru. Sumijo, da je v ozadju dobro organizirana ponarejalska družba.

* **Sodba zaradi govora na bojevniskem zborovanju.** Sodnik poedinec v Ljubljani je 9. marca letos zaradi žaljenja uradne osebe obsodil kaplana Josipa Hostnika z Dola pri Ljubljani na 1200 dinarjev denarne kazni, odnosno na 20 dni zapora, toda pogojno za eno leto. Obsojenec se je bil udeležil ustanovnega občnega zbora bojevniske skupine v Doli. Nastopil je tudi kot glavni govornik in grajal 'gospodarske' in upravne razmere, zlasti žaljivo pa je napadal orožnike. Proti sodbi je prijavil obsojenec revizijo, državni tožilec pa priziv zaradi prenizke kazni. Apelacijsko sodišče je zdaj razveljavilo sodbo prvega sodnika in jo izpremenilo tako, da je bil obtoženec obsojen zaradi žaljenja uradne osebe na tri mesece zapora in 1000 Din denarne kazni, odnosno v primeru neizterljivosti še na nadaljnjih 17 dni zapora, vse to pa brez pogojno. Sodba je postala pravnomočna.

* **Na ukradenem kolesu v domovino.** 26letni Erih Marx iz Českoslovaškega je bil tekstilni mojster v Dugi resli, kjer so ga odpustili. Napotil se je v domovino peš, v Mariboru pa mu je padlo na um, da bi šlo s kolesom hitreje. Zato je ukradel iz veže neke hiše v Jurčičevi ulici kolo, last uradnika Janika Rotmana. Namesto da bi hitreje prišel domov, je prišel Marx za zapah.

* **Obsodba lovskih tatov.** Graničarji so dne 13. februarja letos opazili štiri mlade fante pri Javorniku, ko so s puškami čakali na divjačino. Ko so fantje zapazili graničarje, so se spustili v beg. Imeli pa so nesrečo, da je eden izmed njih izgubil kiobuk, ki je izdal svojega lastnika. Pred sodnikom poedincem v Ljubljani sta bila obsojena France in Lojze iz Dolenje vasi pri Cerknici, prvi na 14 dni, drugi pa na 20 dni zapora. Obsojenca nista hotela izdati svojih dveh tovarišev in sta rajši prevzela kazni na svoja pleča.

* **Huda bitka med berači.** V četrtek so imeli v Poljanah birmanje. Kakor je ob takih prilikah običajno, se je zbralo okrog cerkve mnogo prosjakov, ki so na ta ali oni način trkali na dobrotna srca. Dan se je že nagibal h kraju, ko je zavist izzvala med berači prepir, ki se je kmalu izpremenil v bitko. Berači so se spoprijeli na odprti cesti in se pošteno obdelavali z berglami, palicami in vsem, kar je bilo pri roki. Vso bitko pa je obenem spremljal silno ypitje. Beraški bratci so bili videti vsi skupaj pošteno nasekani. Eden izmed pretepačev jih je hudo izkupil. Tudi drugi junaki so dobili znatne poškodbe. Pretepače so privedli orožniki v Škofjo Loko, kjer jim bodo razsodili njihove pravice.

* **Na kolena se je zrušila pred sodniki v Mariboru.** 48letna posestnica Marija Rousova iz Ivanjcev, ki je po krivem pričala v prid svojemu

sinu, češ da je neki osebi vrnil 29.000 Din, medtem ko se je pozneje izkazalo, da je dejansko vrnil samo 5000 Din. Mali senat jo je obsodil na šest mesecev strogega zapora in izgubo častnih državljskih pravic za dobo dveh let. To jo je tako pretreslo, da je padla na kolena in z vzdignjenimi rokami prosila sodnike usmiljenja.

* **Dobrota je sirota.** 30letni brezposelni delavec Anton Sotler je bil že 14krat kaznovan. Ko je prestal zadnjo kazen, ga je policija odpravila v njegovo domovinsko občino k Sv. Urbanu pri Ptuj. Odtod se je letos marca napotil k posestniku Francu Vertiču pri Ptuj, ter ga prosil za pomoč. Vertič mu je obljubil za šest dni hrano in stanovanje. Ko pa je Sotler odšel, je z njim vred izginilo več predmetov. Te dni se je Sotler moral zaradi tatvine zagovarjati pred mariborskim malim senatom. Obsojen je bil na sedem mesecev strogega zapora.

* **Stroga sodba.** Mali senat v Ljubljani je obsodil 53letnega tvorniškega delavca Franceta Arha z Jesenic na eno leto in dva meseca robije zaradi zločina po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi in zaradi žaljenja Nj. Velikanstva kralja. Pred sodniki je vse priznal, izgovarjal pa se je, da je bil čisto pijan. Priče so povedale, da je bil res vinjen, a da mu je bil jezik dobro namazan.

* **Mnogo kač v Bosni in Hercegovini.** V petih letih so pičile strupene kače v Bosni in Hercegovini 780 ljudi in 52.378 goved. V istem času je bilo ubitih 790.642 strupenih kač.

* **Sralce iz oltarnih prtov.** Aprila so zasačili v župni cerkvi v Limbušu pri Mariboru preužikarja Alojzija Polanca, ko je ukradel dva oltarna prta. Možak je dejal, da si je hotel napraviti iz prtov srajce. Te dni so ga mariborski sodniki obsodili na štiri mesece strogega zapora.

* **Obsojen ubijalec.** Te dni se je moral 31letni šofer Martin Straka zagovarjati pred mariborskim malim senatom zaradi uboja. Obtožnica mu je očitala, da je ustrelil posestnikovega sina Konrada Polanca na gasilski veselici pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah. Polanec je takoj umrl. Obtoženec je priznal dejanje in se zagovarjal, da je le po nesreči ustrelil Polanca. Straka je bil zaradi uboja obsojen na štiri leta zatačenja.

* **Velik vlom na Sapu pri Grosupljem.** Orožniki s Škofelje in tudi sosedne brožniške postaje zasledujejo drzno vlomilsko družbo, ki je vlomila 8. t. m. v trgovino Marije Ahlinove-Skubičeve na Sapu pri Grosupljem in ukradla nad 300 m moškega in ženskega blaga, mnogo moških in ženskih nogavic, mnogo svilene robe, pnevmatike za kolesa, 27 dežnikov in vso tobačno zalogo. Ko so vlomilci opravili svoj posel, so izginili neopaženo in neslišno v temno noč. Ob dolenjski progi so korakali proti vasi Paradišču, kjer so se ob progi ustavili. Tami so si najbrž delili plen.

* **12 let robije za 300 dinarjev.** Te dni je sedel na zatožni klopi pred petčlanskim senatom v Celju 23letni brivski pomočnik Anton Filipič. Dne 28. marca letos zvečer je šel Franc Nachberger v Skobernetovo restavracijo, kjer je ostal kake pol ure. Ko je prišel zagostilne, se mu je na cesti pridružil Filipič ter ga vprašal, kam gre. Nato sta šla oba proti Zalcu. Pri Glaziji sta se ločila. Nachberger je zavil proti Lavi, obdolženec pa je šel po cesti dalje. Ko je prišel Nachberger do hmeljišča med Stigerjevo in dr. Sernečevo vilo, se je zdajci pojavil pred njim obdolženec, ga z vso silo zagrabil za vrat in zavpil: «Zdaj boš crknil! Vidiš revolver?» ter ga sunil z roko v trebuh, da je Nachberger omahnil na tla. Nato mu je pokleknil na vrat ter zahteval denar z grožnjo, da ga bo sicer ubil. Nachberger je segel v žep ter dal napadalcu denarnico, v kateri so bili trije skoraj novi bankovci po 300 dinarjev. Obdolženec je še nekajkrat udaril Nachbergerja po licu in zbežal. Obdolženec je prvotno dejanje tajil, vendar je moral na podlagi prič dejanje priznati. Poleg tega se je Filipič moral zagovarjati tudi, ker je v Ljubljani februarja letos stražnika Ivana Javorška, ki ga je vedel na stražnico, udaril po glavi, nato pa

zagrabil za pendrek in med ruvanjem ugriznil stražnika v levico. Filipič je bil obsojen na 12 let roblje in trajno izgubo častnih pravic.

*** Nevaren vlomilec prijet.** Dne 12. t. m. je šel v Kranju orožniški podnarednik g. Avgustin Simonšek službeno na postajo. Ko se je vračal, se je nenadno pognal pred njim v beg neki mladeček v smeri proti savskemu železniškemu mostu. Pri postaji je potegnil iz žepa samokres ter z njim izkušal streljati na svojega nasprotnika. Ko je videl, da je samokres odpovedal, je začel dalje bežati. Med temi časom so bili že obveščeni Struževčani, ki so hitro prišli zločinca. Aretiranec se piše Anton Trpin in je mesarski pomočnik, doma iz Smoleva, občina Železniki, že večkrat prejel kaznovan zaradi vlomov. Pri zaslišanju je priznal vlom pri posestniku Francu Mušiču v Trzinu in vlom pri Janezu Peterlinu v Železnikih. Osumljen je tudi večjega vloma pri mesariju Verčiču v Trzinu. Anton Trpin je znan vlomilec.

*** Potepuh z denarjem.** Ljubljanska policija je aretirala nekega Ivana T. z Dolenjskega, ki so ga nekaj dni prej izpustili iz zaporov. Tedaj je bil Ivan slabo oblečen, čez nekaj dni pa se je znašel na ljubljanskih ulicah prav gizdalinsko napravljen in denarja je imel na pretek. Policiji se je to zdelo sumljivo ter mu je temeljito izprašala vest. Fant je povedal, da je takoj, ko je bil izpuščen iz zapora, odšel domov na Dolenjsko. Doma ni našel nikogar, pa je ukradel očetu 2700 dinarjev, se vrnil v Ljubljano, si kupil novo obleko, kolo in še denarja mu je ostalo. Policija je nepridiprava izročila sodišču.

*** Tihotapstvo z žganjem.** Neki Franc Has iz Špilja je odnesel znanemu šentiljskemu veleposestniku Baumannu sodček s 60 litri žganja, ki ga je spravil preko meje, nato pa po Špilju pomagal v nakup. Avstrijski orožniki so za reč izvedeli in sodček z žganjem vred zaplenili. Has jo je popihal preko meje na našo stran. Tukaj, so ga prišli in zaprli.

*** Mutca je napadel in oropal.** V Rušah pri Mariboru je bil izvršen drzen roparski napad. Prejšnji četrtek je prišel odnekod mutast človek ter prosil po hišah. Popoldne se je mutec napotil proti Glazuti na Smolniku. Za njim je šel 32letni Franc Babič, že večkrat zaradi tatvine in pretepa kaznovani kovač. Blizu posestnika Ušanka na Smolniku je dohitel mutca, ga zgrabil za roko in ga s silo odvedel v gozd, kjer mu je vzel iz žepa precejšnasto škaflo, v kateri je bilo vse ubožčevu preračeno bogastvo: 21 dinarjev v novcih po 25 par. Nasilje bi bilo ostalo prikrito, da ne bi bil dogodek imel priče. Napad sta videli Julijana Vmerjeva iz Smolnika in Marija Knatišova iz Glazute, ki sta dejanje prijavili. Orožniki so Babiča kmalu izsledili ter zaprli. Napad je poznal in so naši pri njem še ves denar. Mutca ni bilo mogoče zadržati in tudi niso naši pri njem nobenih papirjev, iz katerih bi bilo razvidno, odkod je. Babiča sumijo, da je izvršil tudi vlom v vilo ravničarja tvorinice za dušik Krečmarja.

*** Lahni pogorelec.** Ptujška policija je aretirala 35letnega Janeza Potrca iz Drstolja, ker je po Ptuj in okolici berčal, čes da je pogorelec. Pri sebi je imel uradno potrdilo občine Sv. Urhane, da je možak, zgreben hiša z vsemi zivili in pohištvi in da je siromak podpore nujno potreben. Na stražnici se je pa ugotovilo, da si je potrdilo napisal sam in podpisal tudi župana Jožefa Zelenika. Uradni pečat je izrezal iz neke druge listine in ga prilepil na potrdilo. Potrca je imel pri beračenju srečo, ker se je ljudem smilil. Nadalje se je ugotovilo, da Potrca hiše šploh nimajo z žilom na tleh in fanti.

*** Obsojeni ljubitelji kokošje pečenke.** Haloze so imele preteklo zimo velik strah pred ljubitelji kokošje pečenke, ki so kradli perutnino in razne druge predmete kar na debelo. Orožniki so imeli dosti truda, preden so vse te ptice izsledili. Te dni so se morali za svojo požrešnost zagovarjati pred ptujskim sodiščem, ki je obsodilo Jakoba Salamuna iz Siteža in Matijo Bedenika od Sv. Bolenka v Halozah na dva meseca strogega zapora. Franca Bedenika in Franca Huga iz Ze-

tal na eni in pol meseca strogega zapora in Štefana in Lizo Šalamunova iz Siteža na 14 dni strogega zapora.

*** Ustrelil ga bo, če ne bo zanj pričal.** 38letni posestnik Štefan Banfi iz Gorice je v zadevi neke kazenske razprave, ki jo je imel septembra lanskega leta, nagovarjal neko pričo, raj pred sodiščem izpove ugodno zanj, sicer da jo ustrelji. Banfi je bil zavoljo tega pred malim kazenskim senatom v Mariboru obsojen na osem mesecev strogega zapora in na izgubo častnih državljan-skih pravic za dobo treh let.

*** Zaradi krivčkov ga je zaklal.** Pred malim senatom okrožnega sodišča v Celju se je zagovarjal 25letni posestnikov sin Maks Brečko z Brezja pri Oplotnici, ker je usmrtil posestnikovega sina Ferdinanda Gošnjaka. Dne 11. aprila je posestnik Franc Golenac na Bregu najel kakih 30 delavcev, ki so kopali v njegovem vinogradi. Med njimi sta bila tudi Maks Brečko in Ferdinand Gošnjak, ki sta živela že več let v sovražnosti. Gošnjak se je bil istega dne izrazil, da bo zvečer strgal Brečko krivce s klobuka. Zvečer so delavci večerjali pri Golenacu. Ko je Maks Brečko ob 21. vstal, da bi šel domov, je skočil Ferdinand Gošnjak proti njemu, zgrabil za njegov klobuk in strgal krivce. Brečko je segel v žep po nož in večkrat zabodel Gošnjaka. Hudo ranjeni Gošnjak se je takoj zgrudil in četrte ure pozneje izdihnil. Obdolženi Maks Brečko je priznal dejanje, a se je zagovarjal s silobranom, čes da ga je Gošnjak udaril s pestjo po glavi, mu izbil klobuk z glave, razrezal krivce in ga htel nato zabosti. Brečko je prestregel z levico udarec, z desnico pa je izvlekel nož iz žepa in večkrat zabodel Gošnjaka, ker se je bal, da ga ne bi opa brata Gošnjaka pretepla, kakor sta mu večkrat grozila. Priče so izpovedale, da se je pokojni Gošnjak rad pretepal, medtem ko so slikale obtoženca za mirnega fanta. Maks Brečko je bil zaradi hude telesne poškodbe s smrtnim izidom, povzročene v silobranu, obsojen na eno leto in šest mesecev roblje, na izgubo častnih pravic za dobo treh let in na plačilo pogrebne v znesku 1000 Din in pravnih stroškov.

*** Sirov napad po majski pobožnosti.** Nedavni večer so se zbrali vaščani iz Sesterz pri vaškem križu, da opravijo majsko pobožnost. Po molitvah so se vaščani mirno razšli domov, ostala pa je pri križu večja skupina fantov. Med fanti sta bila tudi brata Jožef in Vincenc Skamličeva in njuni dve sestri. Kmalu so se poslovlili od fantov tudi Skamličevi ter se napotili proti domu. Niso pa še bili daleč, ko je eden izmed ostalih fantov poklical Jožeta Skamliča nazaj. Jože se je ničesar hudega sluteti vrnil v družbo. Kakor na povabilo so tedaj vsi fantje potegnili iz žepov nože, naskočili ubogega fanta, ga podrli in ga na tleh ležečega obdelovali s kolami in noži. Na pomolč mu je prihitel brat Vincenc in ko sta se vrnila tudi obe sestri, se je Jožetu posrečilo dvignuti in pobegniti pred divjaki. Vsi štirje Skamličevi so zbežali v hišo posestnika Franca Unuka, kar je bila zanje rešitev, saj bi bil sicer gotovo eden izmed njih obležal mrtve. Jože Skamlič je dobil globoko rano v leva pleča, ranjena ima tudi pljuča. Neki divjak je ranil tudi eno izmed sester. Prvo pomoč je ranjencema nudil zdravnik gosp. dr. Peče s Ptujске gore. Orožniki so ovadili sodišču šest pretepačev.

*** Zgodbica o ukradeni kravi.** Pred dnevi je bil na pretkan način ukradena posestnikova Frica Lemežu v Počehovi krava. Odvedla jo je neznan ženska. Orožniki v Rušah so že drugega dne izsledili neznanko, ki je ponujala kravo v nakup neki posestnici v Rušah. Ker ni imela potrebnih listin, so orožniki žensko aretirali, kravo pa zaplenili in se kaj kmalu prepričali, da imajo v rokah nevarno tatfco. Posestnik Lemež je dobil kravo nazaj, tatica pa je romala v zapore mariborskega sodišča.

*** Očeta je ubil, potem pa je priredil gostijo.** V občini Stari Ješki pri Petrogradu je posestnik Salamon Magda v prepiru ubil svojega očeta Jovana, s katerim se je že nekaj let prepiral za-

radi neke njive. Po zločinu, ki se je izvršil brez priče, se je napotil sirovi sin v vaško gostilno, naročil sed piva, pogostil vse pivce in preškrbel tudi godbo. Ko se je v vasi doznalo, kaj se je zgodilo s starim lovanom, je njegov sin še pijan z godei kolovratil po vasi.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

SMRT STARE SLOVENSKE KORENINE.

S v. Jurij ob južni železnici, maja.

Po kratki, mučni boleznij je 13. t. m. za vedno zatisnil svoje trudne oči obče priljubljeni, po svoji slovenski gostoljubnosti daleč na okrog znani veleposestnik g. Štefan Gračnar. Pokojnik se je rodil leta 1858. v lepih romantičnih Kranjčicah pri Sv. Juriju ob južni železnici v hiši, ki je slovela po gostoljubnosti. Vzgojil je šest otrok, izmed katerih je starejši sin, Adam, posestnik v Straži, občina Dramlje, starejša hčerka, Rezika, je poročena s posestnikom Trebovcem na Blagovni, mlajša, Fanika, pa v Dramljah s posestnikom Pečkom, hčerka Mimika vodi gospodinstvo na domačiji, a sina Jože in Tonček ji pridno pomagata, odnosno sta pomagala pokojnemu očetu, ki je pol stoletja gospodaril na rojstnem domu. Gračnarjevo obsežno posestvo je po za-sluzi pokojnika vzorno urejeno. V njegovem hlevu je bilo vedno nad 20 goved pomurske pasme.

Gostije, godovi in fureži so se pri Gračnarjevih praznovali po stari slovenski šegi. Nihče izmed gostov, sorodnikov, prijateljev, znancev in tudi tujih popotnikov ni odšel lačen, žejen in praznih rok od Gračnarjevih. Za svojo osebo je bil pokojnik zelo skromen, a otrokom skrben, dober oče.

Vsi, ki smo te poznali in cenili, dragi Štefan, ti ostanemo večno hvaležni za vse dobre in te ohranimo v trajnem spominu. Zahlujočim iskreno sožalje!

PREKMURSKI GLASNIK

Vlom v železniški vagon. Neznani vlomilci so vlomili v vagon tovornega vlaka na postaji v Murški Soboti in odnesli razno tkanino. Železniški delavec, ki je imel nočno službo na postaji, je slišal neko ropotanje, vendar ni mislil, da kdo vlamlja. Orožniki so takojvom že na sledu.

NAŠI NA TUJEM

Iz Erkenschwica (Nemčija) nam pišejo: Zadnji dopis od nas je treba malo popraviti. Ni namreč res, da bi bil bivši predsednik našega društva g. Savšek obljubil pomoč novemu odboru. Daje je treba popraviti, da tukajšnji premogovnik Ewald Fortsetzung ne obratuje že približno štiri leta (ne sedem let). — Prevodnja g. Alojzij Jezernik in člani pevskega odseka se pristeno zahvaljujemo izseljenskem komisariju g. Goričarju, da nam je omogočil podporo in s tem nadaljevanje pevskih vaj. — Dne 9. t. m. je imelo naše Jugoslovensko narodno žensko društvo občni zbor, na katerem je predsednica podala obširno poročilo o delovanju društva. Celotni došednji odbor je bil brez volitev potrjen za nadaljnje poslovno leto. Odbor sestavljajo: predsednica Ana Kovačeva, podpredsednica Marija Peterlinova, tajnica Elfrida Horvatičeva, blagajnica Jožefa Lokarjeva, druga blagajnica Angela Končinova, preglednica Mar. Dreova, prisednici Mar. Horvatičeva, Roza Hlačerjeva. Članice so: Elzabeta Hlačerjeva, Marta Savškova, Terezija Peterlinova, Marija Dolarjeva, Pavla Žokaljeva, Jožefa Tomažičeva, Alojzija Tomažičeva, Roza-lja Blažičeva, Frančiška Blažičeva, Jožefa Horvatičeva, Pavla Horvatičeva, Antonija Šušterjeva, Marija Dovčeva, Ana Ruinova, Ivana Se-verjeva, Frančiška Hitičeva, Frančiška Prelovškova, Ana Končinova, Marija Vezoviškova,

Nežka Fekonjeva, Jožefa Markovičeva, Matilda Lercherjeva, Ana Hriberškova, Berta Petkova, Jožefa Poglajenova, Amalija Jezernikova. Častni članici sta Milena Maričeva in Mija Hundrupova. Minili sta dve leti, odkar obstoji društvo, ki je obe leti lepo delovalo. Naši častni članici sta za društvo zelo zaslužni. Ga. Milena Maričeva je soproga lastnika čokoladne tvornice v Solingenu (Nemčija), a Mija Hundrupova soproga gostilničarja, gospodarja društvene dvorane. Iskreno se zahvaljujemo obema darežljivima častnima članicama za podporo društvu. Posebna hvala gre ge. Maričevi. Njeno darilo nam je omogočilo izplačilo bolniške podpore 25 bolnim članicam. Poleg tega smo na veliki ponedeljek razveselili našo mladino s pirhi. Vabimo Slovenke iz Erkenchwicka, da pristopijo k našemu društvu.

Iz Marla (Nemčija) nam pišejo: Naše Jugoslovensko delavsko društvo bo letos praznovalo 10letnico obstoja. Čeprav nas stiska hudo tare, smo se vendarle odločili, da desetletnico proslavimo na svečan način, in sicer 13. oktobra, zlasti ker je prav naše društvo imelo hude boje z nasprotnimi zaslepljenimi rojaki in njihovimi zapeljivci. Vsi zahrbtni napadi nas niso mogli omajati. Naše društvo je neomajno jugoslovensko. Tisti, ki jim še danes rojijo po glavi razne neumnosti, naj si vzamejo za zgled domačine Nemce, kako oni delajo za svoj narod, pa se bodo najlaže prepričali, kakšna je prava pot. Naše društvo hoče tudi vnaprej hoditi naravnost po poti, ki smo si jo začrtali in ki jo spet in spet naglašava vodstvo Zveze jugoslovenskih delavskih podpornih društev v Nemčiji pod vodstvom predsednika g. Pavla Bolhe. — Naše društvo je tudi letos priredilo obdarovanje siromašne dece. Obdarovanih je bilo 23 otrok. Da je obdarovanje tako uspelo, gre v glavnem zahvala predsedniku Zveze g. Bolhi za izposlovanje podpore. — Dne 10. februarja je imelo društvo občni zbor in je bil spet izvoljen celotni stari odbor: predsednik Mažgon, podpredsednik Rak, tajnik V. Podlunšek, blagajnik A. Podlunšek, preglednika Komatar in Vrhunc. Dne 21. februarja so tudi naše žene ustanovile svoje narodno žensko društvo. Pristopilo je takoj 18 žena. Kakor se je pokazalo, je bila zelo dobra misel, da se je to društvo ustanovilo, saj so naše žene zelo delavne in prav nič ne zaostajajo v društvenem delovanju za moškimi. Le tako naprej! — Tudi bela žena nam ne prizanaša. V nedeljo 5. t. m. je za zmerom zapal rojak g. Jarnej Kamnikar, doma iz Loke pri Laškem, v starosti 68 let. V Nemčiji je živel od januarja l. 1907. Pokojnik je bil dobro znana osebnost in dober slovenski harmonikar, ki nas je s svojo prirojeno šegavostjo v boljših časih zabaval in spravljal v dobro voljo. Bil je tudi zvest čitatelj »Domovine«. Pisec teh vrst ga je dan pred smrtjo obiskal in je videl, da je še bral »Domovino«, dasi je bil že zelo slab. Kako je bil priljubljen, je pokazal pogreb. Pokojnik je dobil nešteto vencev od rojakov in domačinov. Naj mu bo lahka tufa zemlja, sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrš vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1438-66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

Iz Timmins (Kanada) nam pišejo: Dne 27. aprila je umrl rojak Jure Vajda, doma iz Vidošič pri Metliki. Bil je dve leti brez dela. Po tem dolgem času je spet dobil delo, a je kmalu zbolel na želodcu. Tri mesece je bolehal in zdajal za zdravnike vse, kar je zaslužil. Siromak ni zapustil niti za pogreb. Pa je rojak Jože Plūt zbral med rojaki potreben denar. Vsem najlepša

hvala. Vseh pogrebnih stroškov je bilo za 125 dolarjev. Na zadnji poti smo pokojnika spremljali številni rojaki. Bodi mu lahka tufa zemlja!

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 26. maja do 2. junija.

Nedelja, 26. maja: 7.30: O dobrih in slabih lastnostih naših kulturnih tal (inž. Pahor Bogdan); 8.00: novice; 8.15: prenos šolske sv. maše iz frančiškanske cerkve; 9.00: versko predavanje (dr. Roman Tominec); 9.15: Z ruskih poljan; sodelovali bodo Popova in Drigo (petje), Ciril Debevec (recitacije), radijski orkester in plošče; 11.00: promenadni koncert vojaške godbe (iz Tivolija); 12.30: čas, obvestila, plošče (po željah); 15.00: koncert po željah (radijski orkester); 15.45: ženska ura; 16.00: Strune milo se glasite; sodelovali bodo Marjan Rus (petje), radijski orkester in pevski kvartet »Fantje«, vmes reportaža s »Primorja« (lahkoatletski dvoboj); 19.30: nacionalna ura; 20.00: pridržano za prenos sokolske akademije iz Velikega Bečkereka, vmes čas, poročila, obvestila, vreme, program.

Ponedeljek, 27. maja: 12.00: Solnce, maj in cvetke (plošče); 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: orgle na ploščah; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: Na planincih lušno biti (plošče); 18.20: zdravniško predavanje (dr. Bogomir Magajna); 18.40: čas, poročila, spored, obvestila; 19.00: Srečku Kosovelu v spomin (recitacije); 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos opere iz Zagreba, v I. odmoru poročilo o slovenskem biografskem leksikonu (profesor Fran Vodnik), v II. odmoru čas, poročila, vreme, spored.

Torek, 28. maja: 11.00: šolska ura: Kresniček, spevoigra; izvajala bo narodna šola iz Most, vodila bo Wrischerjeva; 12.00: španska pesem in španski ples na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: Po domače, po domače; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: otroški kottiček: Mlada harmonikarja, pevček in napovedovalka; 18.40: čas, poročila, spored, obvestila; 19.00: Zapoji mi pesem, o dekle (slovenske narodne bo pela Štefka Korenčanova); 19.30: nacionalna ura; 20.00: Razgled po opernem svetu (pela bosta Lida Vedralova in Jože Gostič); 21.30: čas, poročila, spored, vreme; 22.00: Moj očka so mi rekli (narodne na ploščah); 22.30: angleške plošče.

Sreda, 29. maja: 12.00: Ksilofon in saksofon na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: radijski orkester; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: vokalni jazzansambli na ploščah; 18.20: pogovor s poslušalci; 18.40: čas, poročila, spored, obvestila; 19.00: radijski orkester; 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos iz opernega gledališča v Ljubljani, v I. odmoru govor o 75letnici očeta slovanofilstva (profesor Preobraženski), v II. odmoru čas, poročila, vreme, spored.

Četrtek, 30. maja: 7.30: Vtiski s potovanja na planino Vlašič (inž. Šabec); 8.00: Usliši me, Gospod (psalme bo pel oktet učencev iz orglarske šole, vmes orgle solo — profesor Matija Tomec); 9.00: versko predavanje (p. Valerijan Učak); 9.15: prenos iz trnovske cerkve; 10.00: Za dom, za Jugoslavijo (zvočna slika); 10.30: prenos iz Zgoranje Radgone: pogreb posmrtnih ostankov radgonskih žrtev, vmes nagrobnice in vojaške pesmi (akademski kvintet in radijski orkester); 12.30: čas, obvestila; 12.45: žena in obrt; 15.00: koncert po željah (plošče); 15.45: Varujmo krasoto svoje domovine (Vladimir Kapus); 16.00: Jaka pa jaga, kaj mu pomaga (veselo in pestro popoldne; zvočno igro je napisal Joža Vombergar, vodstvo je prevzel inž. Pengov, pomagali pa bodo radijski orkester, radijski dramski študio, kmečki trio: Stanko, Gregorc, Nachförg, potem Svetožar Banovec, Vladimir Kapus in plošče); 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos Bellinijeve opere »Norma« iz Firenze; 21.30: čas, poročila, spored.

Petek, 31. maja: 11.00: šolska ura: Najvažnejši dogodki po svetu od 1. aprila naprej (profesor Franjo Grafenauer); 12.00: Ljubezen in pomlad (plošče); 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: radijski orkester; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: Andante religioso (plošče); 18.30: prenos šmarnic iz frančiškanske cerkve; 19.00: čas, poročila, vreme, obvestila, program; 19.30: nacionalna ura; 20.00: Ljubi maj, krasni maj (nekaj pesmic, nekaj recitacij in nekaj glasbe; sodelovali bodo »Fantje na vasi« — petje, Stritarjev dekliški trio — petje Debeljakova — recitacije, Vombergar — narodne legende, radijski orkester in plošče); 21.30: čas, poročila, spored; 22.00: Jutri bo pa rožnik (radijski orkester).

Sobota, 1. junija: 10.00: reportaža z otvoritve ljubljanskega velesejma; 12.00: Hop, hop, hop, plošče kar v galop (pestra revija brez odmorov in brez besed); 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: Hop, hop, hop, plošče kar v galop (pestra revija brez odmorov in brez besed); 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: prenos z velesejma (koncert godbe 40. pehotnega polka); 18.40: čas, poročila, spored, obvestila; 19.00: zunanji politični pregled (dr. Jug); 19.30: nacionalna ura; 20.00: pridržano za prenos; 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 22.00: Iz naših in tujih logov (radijski orkester).

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Možganja juha. Telečje možgane položi v mlačno vodo in oberi vse kožice. Nato možgane na deski drobno zreži. Žlico drobno zrezane čebule prepraži na masti, dodaj še zelenega peteršilja in zrezane možgan in vs skupaj malo popraži. Iz desetih dek sirovega masla ali masti in desetih dek moke napravi bolj svetlo prežganje, zalij z dvema in pol litrom vode; nato naj vre četrt ure. Potem osoli, popopraj, dodaj še prepražene možgane in vse skupaj naj enkrat prevre. Zatem daj na mizo. Zraven daš narezane opečene žemlje ali pa ocvrt grah. — **Ocvrt grah:** Zmešaj v lončku dve žlici mleka, štiri deke moke, eno jajce in malo soli. Mast razbela, drži nad mastjo strgalo (ribežen), zlij testo na strgalo in naj kaplja v mast v velikosti graha. Ko je grah ocvrt, ga poberi na pivnik, nato ga daj z juho na mizo.

Špinačni zrezki. Skuhaj kilo špinače. Kuhano ocedi, polij z mrzlo vodo in dobro otisni, nato jo ali pretlači skozi sito ali pa drobno sesekljaj. Štiri deke masti v kozici razbela, zraven stresi šest dek moke, premešaj in prilij toliko mleka, da dobiš prav gosto omako. Ko prevre, osoli, popopraj, dodaj strok stlačenega česna in sesekljano špinačo, premešaj in postavi na hladno, da se popolnoma shladi. Iz hladne zmesi napravi zrezke, jih povaljaj v moki, raztepenem jajcu in drobtinah. Nato jih na masti ocvri. Zraven lahko daš poljubno omako, ocvrtja jajca ali pa solato.

Pečen zdrobov zvitek. Vmesi testo kakor za jabolčni zvitek. Zdrobov nadev: Mešaj, da narase 12 dek sirovega masla, 16 dek sladkorja in štiri rumenjake. Ko je dobro vmešano, stresi zraven četrt litra zdroba, četrt litra kisle smetane in sneg štirih beljakov. Ta nadev naj nato pol ure počiva. Zdaj testo razvleci, ga pomaži z nadevom, potresi še 15 dek rozin, ga zvij, položi na pomazano pekačo in ga speci. Ko je zvitek 15 minut v pečici, ga polij s pol litra mleka in ga dalje peci. Ko je zvitek pečen, ga zreži in zloži na krožnik. Mleko pa, ki je ostalo v pekači, precedi v lonček, primešaj tri rumenjake, malo posladkaj, postavi na štedilnik in mešaj, da se prične gostiti, nato ga polij po zvitzu in daj na mizo.

Solata iz redkvic. Redkvice operi, odreži koreninice in listje, zreži na prav tanke listke, osoli, potresi z drobno sesekljano čebulo, polij z oljem in kisom in zmešaj. Po vrhu pa potresi z zrezanim drobnjakom.

Praktični nasveti

Podloga iz usnja v moških klobukih se hitro ramaže. Očistimo jo prav lahko, in sicer s tem, da jo odrgnemo s platneno krpico, ki jo pomakamo v vodo, kateri smo primešali dve tretjini salmijaka.

Nova zobna ščetka je po navadi trda. Zato jo namočimo čez noč v dobro slani mrzli vodi. V krop ščetke ne daj, ker se potem dlake lomijo in hitro izpadajo.

Leseni predmeti, kakor kuhalnica, deska za meso, se dajo najlepše umiti, če jih zmočimo, dobro namilimo, zdrgnemo z drobnim peskom in nato splahnemo v topli vodi. Ko smo predmete zbrisali s suho, čisto krpo, jih slednjič osušimo, a ne na prevročem štedilniku ali solncu, ker se sicer radi ukrivijo.

Lonci ali ponve, v katerih smo kuhali ali cvrtili ribe, izgubijo hitro zopni duh po ribah, če skuhamo v njih ruski čaj. Za to porabimo že prekuhan čaj, ki ni več za rabo.

Mastne lizake umijemo takole: krpo dobro namilimo, jo pomočimo v droben pesek in lizak dobro zribamo in splahnemo z vročo vodo. Če so potem ostali še madeži, jih očistimo s krpo, namočeno v petroleju. Da pa odpravimo iz lijaka duh po petroleju, ga z milom in toplo vodo še enkrat dobro umijemo.

Če bolijo in skelijo oči od napornega dela, branja, pisanja, šivanja, pomaga, če si položimo na oči tople obkladke, in to najbolje zvečer, preden gremo spat. Čez dan ni priporočljivo, ker si na preprihu poter oči lahko prehladimo.

ZANIMIVOSTI

ODKRITJE PODZEMSKO TRDNJAVE AMERIŠKE TOLOVAJSKE DRUŽBE.

V borbi proti tolovajskim tolпам je imela ameriška policija pred kratkim velik uspeh. Zasedujoč neko tolovajsko tolpo je na otoku Rhode Islandu naletela na staro kmetijo, ki je bila že skoro razpadla. Ko so pa razpadla poslopja natančneje preiskali, so odkrili, da je pod zemljo ta kraj utrjen kakor prava vojaška trdnjava.

Stene v podzemskih hodnikih so zgrajene iz železobetona in bi bile mogle vzdržati tudi obsejaljevanje s topovi. Hodniki so med seboj ločeni z neštevilo jeklenih vrat. Kdor bi bil vdrl v hodnik, bi bil moral vsaka jeklena vrata sproti razstreliti, da bi bil nekaj desetnih metrov spat naletel na druga jeklena vrata. Ta mreža hodnikov je imela nalogo loviti nepoklicane preganjalce, da so jih tolovaji lahko potem ubijali.

Ameriška oblastva mislijo, da je imela v tej trdnjavi svoje zatočišče največja tolovajska tolpa Zedinjenih držav. Policija si je že najela večje število brezposelnih, da z njihovo pomočjo zdaj preiskuje podzemne rove, ki jih bo potem zasula. Čeprav so te betonirane podzemne hodnike doslej že precej natančno preiskali, vendar mislijo, da še niso odkrili vseh skrbno skritih hodnikov. Sodijo, da bodo kje globoko pod zemljo našli zazidana trupla treh znanih tolovajev, ki so pred kratkim izginili in ki jih je najbrže druga tolovajska tolpa spravila s sveta.

Ko so začeli razkopavati to podzemsko tolovajsko trdnjavo, so med drugim odkrili dohod v poseben prostor, o katerem sodijo, da so v njem tolovaji morili svoje žrtev. To sklepajo iz tega, ker so stene te »mrtvaške sobe«, ki so vse narejene iz železobetona, razprskane od krugel iz strojnih pušk in več metrov visoko obrizgane s krvjo. Vsekakor so se morale v teh prostorih dogajati grozotne zgodbe. Okrog in okrog hiše so našli raztresene ostanke človeških kosti, iz česar policija sklepa, da so tolovaji svoje usmrčene žrtev sežigali.

Pri tej priliki se je ameriška javnost spomnila, da je avgusta leta 1930, nenadno izginil ameriški sodnik Crater, ki je bil premožen mož

Tudi za Vas

bo koristno, če se vse-dete in napišete še danes dopisnico Trgovskemu domu Sternecki, da Vam pošlje popolnoma nove vzorce sukna, kamgarna, ševjota, meltona in hlačevine za moške obleke, da se prepričate o ogromni izbiri in o zelo znižanih cenah.

TRGOVSKI DOM
Sternecki CELJE
TOVARNA PERILA • RI • OBLEK št. 97

Vzorci in cenik za stonj.

in je kot sodnik tolovaje trdo prijemal. Še do danes niso našli sledu za njim. Zdaj, ko so odkrili to podzemsko trdnjavo, sodijo, da so tolovaji nesrečnega sodnika ugrabili, ga zavlekli v to skrivališče in umorili.

✕ Nesreča največjega ruskega letala je zahtevala smrt 50 ljudi. Dne 18. t. m. se je ponesrečilo največje rusko letalo z imenom »Maksim Gorki«. Smrt je doletela poveljnika letala Bašina in 47 oseb, ki so bile v letalu. Letalo »Maksim Gorki« je odletelo iz Moskve skupaj z drugim lovskim letalom. Kmalu po odletu je pilot lovskega letala kljub prepovedi začel izvajati razne drzne umetniške, pri tem pa je zadel v krilo velikega letala »Maksima Gorkega«, kar je povzročilo nesrečo. Veleletalo se je v trenutku razbilo na tri dele in so se od trupa ločili krila in rep. Zaradi razpočenja shrambe z bencinom so bili potniki takoj mrtvi. Ostanke letala so padli na neko hišo, ki se je nato vnela in sta v njej zgoreli dve osebi. Letalo »Maksim Gorki« je imelo osem motorjev in 7000 konjskih sil. Nosilo je lahko 75 ljudi. Leteti je moglo 2500 km brez postanka. Z veleletalom »Maksimom Gorkim« se je po uradnih podatkih smrtno ponesrečilo 48 oseb; med njimi 11 članov posadke, 37 pa potnikov. Dve žrtvi pa je zahteval, kakor je gori rečeno, padec ostankov na hišo. Vseh mrtvih je torej 50.

✕ Marconi je odkril smrtne žarke. Rimski dopisnik »Daily Maila« poroča, da so nedavno prisotstvovali Mussolini, državni podtajnik v notranjem ministrstvu in več odličnih vojaških inženjerjev skrivnim poizkusom Marconija, ki je odkril smrtne žarke. Dopisnik pravi, da so se v času, ko so delali te poizkuse, naenkrat brez vsakega zunanega vzroka ustavili vsi avtomobili na cesti v bližini trdnjave in da pol ure niso mogli naprej. Širijo se vesti, da se je Marconiju posrečilo to, kar so hoteli doseči mnogi izumitelji zlasti v zadnjih letih, toda brezuspešno. Marconijevi žarki onemogočijo električni tok in uničijo učinkovanje razstreliv in motorjev. To se pravi, če je ta vest resnična...

✕ Hud mraz v Irski. Nad vso Irsko je dne 18. t. m. pritiskal občuten mraz, ki je ponekod dosegel devet stopinj pod ničlo. Mraz je uničil vse cvetje in napravil tudi sicer mnogo škode. Po severnih krajih je ponekod celo snežilo. O občutnem mrazu poročajo tudi iz Škotske. Prav tako je na ta dan snežilo ponekod v Franciji.

✕ Kralja so videle in umrle. Tri sestre iz Workingtona v Angliji, Marija, Gertruda in Ana Dunrove, stare 60, 55 in 48 let, so se napotile na jubilejne svečanosti v London, da bi videle kralja in London, preden za večno zatisnejo oči. V Londonu namreč še nikoli niso bile. Živele so skupaj v najboljši slogi kakor ena duša in eno srce v treh telesih. Prispele so v London in hodele po cele dneve po mestu zmerom skupaj. Ponovno so videle kralja in kraljico, občudovale so prestolonaslednika in bile vse srečne, da se jim je izpolnila vroča želja. V prav starinskih praz-

ničnih oblekah so bile podobne ženskam iz devetnajstega stoletja. Strmele so nad krasnimi palačami in živahnimi ulicami Londona. S solznimi očmi so se vračale v svoj tihi kmečki dom. Videle so kralja in glavno mesto, s seboj so vzele spomine na najšrečnejše dni svojega življenja. Toda najstarejša sestra se je bila v Londonu prehladila in doma je zbolela. Iz hripe se je razvila pljučnica. Mlajši sestri sta ji stregli, pa sta dobili od nje hripo in tako so morali vse tri prepeljati v bolnišnico. V soboto teden je umrla srednja, v ponedeljek teden najmlajša, v torek teden pa najstarejša, ki niti slutila ni, da sta njeni sestri že umrli. Romanje v London so plačale vse tri z življenjem, zato so pa videle kralja in bile so srečne.

✕ Cerkve v Rusiji še zmerom podirajo. Neko, ki se je nedavno vrnil iz Rusije na Poljsko, piše v listih, da so v Kijevu vse glavne cerkve in samostani zaprti. Nekatere cerkve podirajo šele zdaj. V Vladimirovski cerkvi so ustanovili protiverski muzej, kjer imajo spravljene tudi ikone in opremo iz drugih zaprtih cerkva. Že opetovano se je prebivalstvo uprlo podiranju cerkva in preteplo delavce, preden so začeli cerkev podirati. Pač so pa v okolici mesta še ohranjene vse cerkve razen tistih, ki so jih izpremenili v šole, vojašnice in tvornice. V teh cerkvah se še zmerom vrše službe božje. Cerkve so ob službi božji polne uradnikov, delavcev in kmetov. Tudi mladina se zadnje čase bolj zanima za verska vprašanja in hodi v cerkve. Samo tisti, ki morajo po službeni dolžnosti nositi uniforme, kakor oficirji, miličniki in drugi, ne hodijo v cerkev. Protiversko delovanje s predavanji in tiskom ne more doseči več svojega smotra. Zato se vlada zdaj bori proti verskemu čutu s podiranjem in zapiranjem cerkva. Poroke, krsti in pogrebi morajo biti sicer civilni, toda skrivaj so po večini obenem tudi cerkveni.

✕ Pritlikava krava. Na neki farmi v Vzhodni Virginiji v Ameriki imajo pritlikavo kravo, ki je nekaj edinstvenega v živalskem svetu. Krava šteje zdaj že dve leti, pa je dolga komaj pičel meter, visoka 70 cm in tehta 35 kg. Vzrok zaostalosti živali je po mnenju zdravnikov motnja v žlezi hipofizi, katere hormoni urejujejo poleg drugega tudi jakost in trajanje rasti.

✕ Dva set let med divjaki. Dvajset let je že minilo, odkar se je bila bogata Američanka Bary Batesova napotila v Avstralijo da bi preživela stara leta med avstralskimi divjaki. Prva leta je morala prestati silen strah, toda ko se je udomačila, si je osvojila srca najbolj divjih plemen. Divjaki so jo tako vzbujali, da so jo vzeli v svoje bratstvo in so ji vbrizgali kri mlade divjakinje. V 20 letih se je vsega razkošnega življenja sita in bogata Američanka naučila okrog 120 njihovih narečij. Divjaki so jo krstili in ji dali pri krstu ime Karbali. Zdaj pa se je Američanka naveličala divjega življenja in se poslovila od svojih dobrotnikov. Vrnila se je v svojo domovino, da ji sorodniki zatisnejo oči, ki so videle toliko strašnega na divjih avstralskih tleh.

POMNITE! Od 1. do 11. junija XV. velesojem v Ljubljani

PREGLED DOMAČE PRODUKCIJE

Posebne razstave:

Gasilska razstava. — Modna revija —
gospodinjstvo. — Salon avtomobilov.
— Pohištvo. — Male živali.

Polovična voznina na železnici, paro-
brodih in avijonih.

Razstavišče obsega 40.000 m².

× **Petletni deček kosmat.** V Harkovu se zanimajo zdravniki za petletnega dečka, ki je po vsem telesu kosmat, sicer je pa telesno in duševno dobro razvit. Kocine na njegovem telesu so svetle barve, nekoliko kodraste in bolj trde kakor navadni lasje. Zdravniki ne znajo pojasniti, odkod ta pojav. Doslej je bilo na svetu samo trideset takih primerov in zanimivo je, da jih je bilo 26 v Rusiji. Vsi taki kosmatinci imajo svetle kocine, samo v Indiji rojeni temne.

× **Kipi iz riža.** V Seatlu je prodajal neki starinar vse svoje blago. Priglasilo se je več kupcev, ki so našli med ogledom blaga nekaj zanimivega. Med drugim so v kletnih prostorih našli na približno dva metra visoke kipe. Starinar je pravil, da je kupil te kipe na javni dražbi. Šal pa pozneje ni dobil zanje kupca in zato jih je spravil v klet. Kipov je bilo deset, spravili so jih z kleti, obrisali z njih prah, ki se je bil nabral na njih na debelo, in lahko si mislimo presenečenje kupcev, ko so ugotovili, da so kipi narejeni iz riževih zrn. Spretna roka potrpežljivega umetnika je sestavila riževa zrnca tako, da so nastali krasni kipi v naravni velikosti. Med strokovnjaki so zbudili ti kipi veliko pozornost. Izvirajo namreč iz Japonske, kjer so bili, kakor se sodi, izdelani ob koncu preteklega stoletja.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Dobro znamenje.

Janezek: «No, Jožek, ali je tvoj bratec že zdrav?»

Jožek: «Mislim, da je, ker ga je oče včeraj spet našeškal.»

Škotska.

«Če ne nehati delati nesanih dovtipov na Škote v svojem listu,» je pisal neki Škot uredništvu, «si vašega lista ne bom nikoli več izposodil.»

Ne izplača se.

A: «Kaj si tako zamišljen, prijatelj?»

B: «S hudim vprašanjem se ukvarjam. Oženil naj bi se, pa nimam nikakih dolgov. Ali se ženi-
tev izplača?»

Ne zataji se.

Pod večali so stali trije zločinci, dva kristjana, tretji pa žid. Prva dva so obesili, žida pa v zadnjem hipu pomilostili. Ko si je nekoliko opomogel od strahu, se je obrnil h krvniku, češ: «Gospod krvnik, kaj pa bo z obleko teh dveh tam gori?»

V ražu.

Eva (Adamu): «Neumno je, Adam, da pravijo ljudje, da sem se dala zapeljati prvemu, ki je prišel.»

Materin ponos.

A: «Jaz sem bil vedno ponos svoje matere...»

B: «Dā, dā, tvoja mati je bila zmerom tako skromna ženica.»

Dobro jo pozna.

Izak je srečal pred božičem Abrahama Birsasla: «Gospod Abraham Birsasl, pustite mojo ženo, sicer se zgodi nesreča.»

Ob veliki noči je Izak spet srečal Abrahama, ki je pravkar napovedal konkurz: «No, mar vas nisem svaril? Preveč dobro poznam svojo ženo...»

Tudi zaslužek.

Gervazij: «Ti si že dolgo brez dela. Od česa pa živiš?»

Protazij: «Od tistega cvetličnega lonca, ki mi je pred dvema tednoma z nekega okna padel na glavo.»

On in ona.

A: «Kako to, prijatelj, da je tvoja žena zmerom tako okusno oblečena, a ti hodiš kakor capin okrog?»

B: «Ker se moja žena oblači po modnih knjigah, jaz pa po blagajniških...»

Na letovišču.

A: «Kako to, da ste pri tako nabito polnih hotelih lahko tako hitro dobili prsto sobo?»

B: «To je srečno naključje. Eden izmed gostov je namreč davi utonil.»

Občutljiva nevesta.

Dušan: «Ko sva se v gozdu zaročila, je moja nevesta naenkrat kriknila in mi padla okrog vratu.»

Branko: «Kaj je bila tako srečna?»

Dušan: «Ne, sedla je bila na mravljišče.»

Na hujše.

A: «Grozno mora biti, če dobi žirafa angino.»

B: «Se hujše je, če slon kašlja.»

A: «Je pa še nekaj hujšega.»

B: «Kaj pa?»

A: «Če ima stonoga kurja očesa.»

V šoli.

Učiteljica: «Jožko, tvoja naloga o psu je dobesedno enaka nalogi tvojega brata. Kako to?»

Jožko: «Saj sva oba pisala o istem psu.»

Bolni na pljučih!

Na tisoče že ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji
**novi umetnosti
prehranjevanja,**

ki je že mnoge rešila. More se uporabljati v vsakem načinu življenja in pomore, da bolezen naglo premagamo. Nočno potenje in kašelj ponehata, telesna teža se zviša, a postopno ovapnenje konča bolezen.

Resni moške

zdravniške vede potrjujejo odličnost moje metode in jo radi priporočajo. Čim prej začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje bo.

Povsem zastoj in poštnine prosto dobite mojo knjigo, iz katere boste lahko črpali mnogo koristnega.

Pišite takoj!

Zadostuje tudi dopisnica z naslovom:

Poštno nabirališče

Ernest Pasternack, Berlin, S. O.

Michaelkirchplatz Nr. 13., Abt. 491.

Kurja očesa

Zdravnik nam razkriva, kako se lahko obvarujemo kurjih oces.

«Ne režite nikdar kurjih oces,» svetuje dr. Catrin. «To je nevarno, ker lahko povzroči zastrupljenje krvi. Najvarnejši in najlažji način, da se za vedno rešimo kurjih oces je ta, da dodamo vroči vodi saltrat Rodell in to v toliki količini, da bo voda po sproščnem kisiku izgledala kakor neposneto mleko in da postane mehka kakor deževnica. Ko pomočite noge v to mlečno kopel, prodre kisik v lojnice in ravno tako kakor je ublažil vodo omehča tudi kurja očesa. Kurja očesa potem lahko cela izvlečete brez bolečin s koreninami vred.»

Saltrat Rodell ublaži in umiri bolečine ter nudi veliko olajšavo pri občutljivih in vnetih nogah, zdravi pa tudi ozeblino in otekline na kosteh. Po eni sami taki kopeli, podobni mleku, ki ste si jo pridelili zvečer, lahko jutraj že tečete, skačete, plešete in delate vse, kar se Vam ljubi.

Kurjih oces ni več, pa tudi noge niso več boleče in zatečene.

Saltrat Rodell se dobiva za nekoliko dinarjev z izjemnim uspehom v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

69.- DIN. 138.- DIN. 69.- DIN.

Brezplačen POUK IGROVANJU

Zahtevajte brezplačen katalog.

MEINEL-HEROLD 5702 ZAL. MARIBOR št. 104

TOVARNE GLASBIL

Kdor oglašuje, ta napreduje!

MALI OGLASI

Posnemalnike in brzoparilnike

daje na obročna odplačila «Tehna», Ljubljana, Mestni trg št. 25. Sprejema potnike. 81

Važno za gospodinjice in dekleta!

Pravkar je izšla v osmem pomnoženem natisku najpopolnejša knjiga «Slovenska kuharica», ki jo je spisala S. M. Felicita Kalinšek. Knjiga ima nove večbarvne tabele in je elegantno vezana. Dobi se za ceno 160 Din v knjigarni Ant. Turka nasl., Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 5. 113

Obleke po meri,

najnoveše kroje, dobite zelo poceni pri Preskerju v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14.

117

Jablus — Jabolčnik.

Ali ste se že prepričali, da je jabolčnik ali hruškovec, pripravljen iz «Jablus»-a, brez da rabite pristne pijače, vendar najboljši? Glavno zastopništvo: Franc Renier, Podčetrtek.